

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

Lumiturvallisuusvideot

Visuaalisen koulutus – ja mainontamateriaalin tuottaminen
lumiturvallisuus -hankkeelle

Miro Kukkonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

4 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Miro Kukkonen	Sivumäärä 36
Työn nimi Lumiturvallisuusvideot – Visuaalisen koulutus –ja mainontamateriaalin tuottaminen lumiturvallisuus -hankkeelle	
Ohjaava(t) opettaja(t) Kari Keuru & Kai Lehtonen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen –hanke, Humanistinen ammattikorkeakoulu	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tilaajana toimii Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoima Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen -hanke. Kolmevuotisen lumiturvallisuus –hankkeen tavoitteena on lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyöryosaamisen parantaminen Suomessa. Tuottamalla materiaalia ja järjestämällä koulutuksia, hanke lisää tietoutta ja tietotaitoa. Näihin tavoitteisiin vastaa myös hankkeen tilaama opinnäytetyöni.</p> <p>Opinnäytetyöni tuottaa visuaalista koulutus –ja mainontamateriaalia lumiturvallisuus –hankkeelle. Opinnäytetyössäni videoitiin hankkeen järjestämien pilottikoulutusten sisältöjä julkiseen käyttöön. Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä hankkeen näkyvyyttä sekä tuottaa ja levittää mainos -ja koulutusmateriaalia kaikille aiheesta kiinnostuneille. Opinnäytetyön tavoitteena on myös luoda raamit hankkeen videomateriaalin tuotannolle tulevaisuutta varten.</p> <p>Opinnäytetyössä yhteisöpedagogin ammattitaitoa lähestytään projektityöskentelyn, viestinnän ja markkinoinnin sekä seikkailukasvatuksen ja erityisesti turvallisuusajattelun näkökulmista. Itse videokuvaamisen lisäksi työn olennaisia vaiheita olivat välineistöön tutustuminen ja sen käyttöönotto, kuvausten suunnittelu, valmiin materiaalin lataaminen YouTube kanavalle sekä videoiden sisällön suunnittelu ja editointi.</p> <p>Lumiturvallisuus –hanke on ensimmäinen laatuaan Suomessa. Lumiturvallisuus koulutusmateriaalin koetaan olevan puutteellista Suomessa ja etenkin suomenkielinen materiaali on vähäistä. Näin ollen tuottamani materiaali on hyödyllistä ja tarpeellista hankkeelle sekä koko Suomen lumiturvallisuuskoulutukselle.</p> <p>Yhteisöpedagogi opintojeni aikana olen syventynyt erityisesti seikkailukasvatukseen ja talviset takamaastoissa harrastettavat lajit ovat lähellä sydäntäni. Aiheen tärkeys ja henkilökohtainen mielenkiinto vaikuttivat osaltaan opinnäytetyön miellekkyyteen ja tuotoksiin.</p>	
Asiasanat yhteisöpedagogit, lumivyöryt, seikkailukasvatus, turvallisuus, video, projektityö, koulutus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic activities and youth work programme

ABSTRACT

Author Miro Kukkonen	Number of Pages 36
Title Snow safety videos – Producing visual educational and promotional material for snow safety project	
Supervisor(s) Kari Keuru & Kai Lehtonen	
Subscriber and/or Mentor Avalanche safety education and avalanche knowledge development project, Humak University of Applied sciences	
Abstract <p>The subscriber of my thesis is Avalanche safety education and avalanche knowledge development project coordinated by Humak University of Applied sciences. Snow safety project lasts three years. The objective of the project is to develop avalanche education and improve avalanche safety skills in Finland. By producing material and educational events project will increase awareness, information and skills. My thesis also answers to these objectives.</p> <p>My work produces visual educational and promotional material for snow safety project. I videotaped pilot training content organized by snow safety project. Material was shared for public use. The goal of this thesis is to increase the visibility of the project as well as to produce and distribute promotional and educational material for all people interested in the subject. The objective of my work is also to create a framework for the project video material production for the future.</p> <p>Community educator profession and my thesis were connected by project work, communication and marketing and adventure education, particularly safety perspective. Using and getting familiar with the equipment, plans for the filming, uploading material to YouTube channel, planning the video content and video editing were essential parts of the work.</p> <p>Snow safety project is the first of its kind in Finland. Educational material is inadequate in Finland and amount of material in Finnish-language is minimal. The material produced is useful for the project, as well as for the whole Finnish snow safety education.</p> <p>During my community educator studies I have specialized particularly in adventure education and backcountry sports in winter time are dear to my heart. The importance of the subject and the personal interest affected to pleasantness and outputs of the thesis.</p>	
Keywords community educators, avalanches, adventure education, safety, video, project work, education	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 LUMITURVALLISUUS -HANKE	6
3. MONIOSAAVA YHTEISÖPEDAGOGI	9
3.1 Seikkailukasvatus	10
3.2 Turvallisuusajattelu	15
3.3 Lumiturvallisuus	17
3.4 Hankkeiden markkinointi ja viestintä	18
4. VIDEON VALMISTUS	20
4.1 Videoeditointi	21
4.2 Videokuvaaminen	24
5 RAPORTOINTI OSUUS	27
5.1 Valmistautuminen	28
5.2 Videon tuotantoprosessi	29
5.3 Välineet	32
5.4 Pilottikoulutus Ruka	33
5.5 Hyötyjä lumiturvallisuus -hankkeelle	35
6 LINKIT LUMITURVALLISUUSVIDEOIHIN	36
7 LOPPUSANAT	37
LÄHTEET	39

1 JOHDANTO

Vapaalaskija etsii ja ylittää omia rajojaan, mutta pitkän elämän ja onnistuneen lasku-uran salaisuus ei piilekkään laskutaidoissa. Omien rajojen lisäksi pelissä on mukana luonnonolosuhteiden asettamat rajat. Nämä maastosta ja sääolosuhteista muodostuvat riskitekijät täytyy tuntea, niitä täytyy kunnioittaa ja toimintaa on toteutettava niiden mukaisesti. Lumivyörytietous ja riskien hallinta kuuluu vapaalaskun jokaiseen vaiheeseen. Tuntemalla ja oppimalla erottamaan omat ja olosuhteiden asettamat rajat vapaalasku tarjoaa kaiken itsestään ja miksei myös elämästä ylipäätään. (Henttonen & Verkasalo 2013, 9.)

Vapaalaskijoiden lisäksi takamaastojen koskemattomista hangista nauttii myös muut harrastajaryhmät, kuten hiihtäjät, lumikenkääilijät ja moottorikelkkailijat. Vaikka Suomessa ajatellaankin olevan tasainen maa ja pienet tunturit, lumivyöryt ovat todellinen asia. Lumivyöryjä siis sattuu ja niihin jää ihmisiä Suomessakin. Sen lisäksi vielä suurempi määrä suomalaisia jää vyöryihin reissuillaan ulkomailla. Suomalainen lumiturvallisuuskoulutus ei pysy kasvavan harrastajamäärän tahdissa. Osaaminen on erittäin vaihtelevaa niin harrastaja- kuin ammattipuolellakin. Suomessa lumiturvallisuuskoulutus ei ole yhtenäistä, eikä sen tasalaatuisuudesta ole takeita. (Mäkelä 2015.) Kansainvälisellä tasolla suomalainen lumiturvallisuuskoulutus on vielä lasten kengissä.

Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoima Lumiturvallisuus –hanke käynnistyi vuonna 2015. Lumiturvallisuus –hanke tarttuu yllä mainittuihin ongelmakohtiin. Hankkeen tavoitteena on siis kehittää suomalaista lumiturvallisuuskoulutusta sekä parantaa lumivyöryosaamista (Lumiturvallisuus -hanke 2015). Hanke kouluttaa ammatissaan lumiturvallisuustaitoja tarvitsevia tahoja sekä jakaa tietoa harrastajille. Näin ollen hankkeen onnistumista voidaan osittain mitata sen perusteella, kuinka monta ihmistä hanke on todellisuudessa tavoittanut. Valitettavan usein erilaisten koulutusten sisältämä materiaali jää vain koulutuksessa läsnäolleiden käyttöön. Siksi opinnäytetyössäni lumiturvallisuus -hankkeelle taltioin erilaisia koulutuksellisia videomateriaali kokonaisuuksia julkiseen käyttöön. Videomateriaali on ladattu YouTubeen, josta se on linkitetty hankkeen kotisivulle sekä Facebookkiin.

Lumiturvallisuus –hankkeen, lumiturvallisuuskoulutuksen tarpeellisuuden sekä toteuttamani toiminnallisen osuuden lisäksi opinnäytetyössäni käsittelen lumivyöryosaamisen sekä tiedottamisen ja visuaalisen materiaalin tuottamisen yhteyttä yhteisöpedagogin ammattitaitoon. Erilaisia yhtymäkohtia haetaan seikkailukasvatuksen näkökulmasta, siihen vahvasti nitoutuvasta turvallisuusajattelusta sekä projektityön hallinnalliselta puolelta.

Opinnäytetyön tekeminen lumiturvallisuus –hankkeelle tuntui luontevalta aiheeseen kohdistuvan henkilökohtaisen kiinnostuksen myötä. Sen lisäksi, että olen yhteisöpedagogi, joka on erikoistunut seikkailukasvatukseen, olen itsekin vapaalaskija. Oma kokemus lasketteluun, erityisesti lumilautailuun johtaa juurensa lapsuudesta. Teoreettista ja käytännön tietoa aiheeseen on kertynyt vapaalasku -ja lumiturvallisuuskurssilta Norjasta, kirjallisista teoksista sekä lukuisista vapaalaskureissuista.

2 LUMITURVALLISUUS -HANKE

Lumiturvallisuus –hankkeen, viralliselta nimeltään Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytietouden tuottaminen –hanke toteuttajana toimii Humanistinen ammattikorkeakoulu. Hankkeen työntekijät edustavat valtakunnallista huippua (Röksä 2015). Projektipäällikkönä toimiva Eeva Mäkelä on Suomen pisimmälle kouluttautunut lumiturvallisuusasiantuntija (Muittari 2015). Eeva Mäkelä on toiminut Humanistisessa ammattikorkeakoulussa lehtorina yli kymmenen vuotta, mutta hänen lumivyöryosaamisensa on peräisin Kanadasta ja Ruotsista (Mäkelä 2015). Hankkeen muut työntekijät Jussi Muittari ja Kai Lehtonen ovat myös lumiturvallisuuskouluttajia –ja asiantuntijoita. Jussi ja Kai toimivat Eevan kollegoina seikkailukasvatuksen lehtoreina Humanistisessa ammatikorkeakoulussa.

Tarve lumiturvallisuuskoulutusta ja lumivyörytietoutta edistävälle hankkeelle on noussut suoraan kentältä. Viranomaisten, muiden ammattilaisten, harrastajien ja lumiturvallisuuskoulutustapahtumien kautta on tullut ilmi, että osaamisen taso on hyvin vaihtelevaa ja tieto turhan hajallaan. Vaikka harrastajamäärät

tuntureiden takamaastoissa onkin positiivisessa nosteessa, tällä hetkellä koulutusta tarjoavien tahojen määrä on hyvin pieni ja lumiturvallisuuskoulutukseen ei olla syvennytty. Voidaan siis sanoa, että lumiturvallisuuskoulutus on Suomessa vielä alkutekijöissään. Suomeen tarvitaan esimerkiksi Ruotsin lailla yhtenäinen koulutusjärjestelmä, jonka avulla lumiturvallisuuskoulutus voidaan standardoida. Lumiturvallisuus –hanke on Suomessa laatuaan ensimmäinen, joka paneutuu lumiturvallisuuskoulutuksen kehittämiseen sekä yhtenäisen kansallisen koulutusjärjestelmän luomiseen. (Hankehakemus 2015, 4-5.)

Hankkeen työstä iso osa on siis standardien luomista Suomeen. Standardien muodostuessa kurssisisältöihin lumiturvallisuuden koulutus saadaan vakiintumaan Suomeen. (mt.,5.) Yksi hankkeen tärkeistä tavoitteista on tietoisuuden lisääminen. Tavoitteena on, että eri tahojen toimijat, organisaatiot ja harrastajat tunnistavat lumivyöryihin liittyvät riskit omassa toiminnassaan. Siitä tullaankin tietotaidon ja osaamisen kehittämiseen, jota toteutetaan koulutuspakettien, koulutusmateriaalin tuottamisen, seminaarien ja nettisivujen avulla. (Mäkelä 2015.) Hankkeen aikana pyritään luomaan Suomeen lumiturvallisuuden koulutuskokonaisuus, joka palvelee monipuolisesti ammattilaisia ja harrastajia. Lumiturvallisuus koulutusmateriaalin koetaan olevan puutteellista Suomessa ja etenkin suomenkielinen materiaali on vähäistä, joten hankkeen tavoitteena on erityisesti tuottaa koulutusmateriaalia Suomen kielellä. Yksi hankkeen toiminnallisista tavoitteista linkittyy suoraan opinnäytetyöhöni. Hankkeen tarkoituksena on julkaista myös sähköistä koulutusmateriaalia. Näin hanke tavoittaa mahdollisimman monta ihmistä ja useampi henkilö hyötyy hankkeen tuotoksista. Koska hanke kouluttaa myös ammattitahoja, se kehittää myös Lapin elinkeinoelämää. Lumivyöryosaamisen kautta matkailun luotettavuus lisääntyy ja työhyvinvointi paranee turvallisuuden myötä. Hanke nostaa suomalaisen lumiturvallisuuskoulutuksen kansainväliselle tasolle, joten se tulee saamaan tunnustusta myös ulkomailla. (Hankehakemus 2015, 5.)

Vaikka Suomessa lumivyöryjä sattuu, Jussi Muittarin (2015) mukaan lumivyöryonnettomuudet eivät ole Suomessa kovinkaan yleisiä. Tilastoituja lumivyöryjä on vuosittain muutamasta reiluun kymmeneen (Blanco 2015). Eeva

Mäkelän (2015) mukaan lumivyöryjä sattuu kuitenkin huomattavasti enemmän, mutta niistä vain murto-osa raportoidaan. Tämä johtuu siitä, että monet kokevat lumivyöryyn joutumisen nolona tapahtumana. Hanke pyrkii myös madaltamaan kynnystä lumivyöryilmoitusten tekemiseen sekä uutisointiin. Lumivyöryistä jaettavan tiedon tulee olla rehellistä ja oikeaa, ilman median usein mukanaan tuomaa liioittelua ja pelottelua. (mt..) Ilmatieteen laitos on tehnyt lumivyöryennusteita Pohjois-Suomen alueelle vuodesta 2002 lähtien (Blanco 2015). Ilmatieteen laitoksen nettisivujen kautta pystyy kuka tahansa lumivyöryyn joutunut tai silminnäkijä tekemään virallisen lumivyöryraportin, joka tutkitaan ja tilastoidaan.

Etenkin Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan matkailussa, hiihtokeskuksissa, pelastuslaitoksilla, ilmatieteen laitoksella ja Metsähallituksella on tarvetta lumiturvallisuuden osaamiselle. Niin sanotun ammatillisen kohderyhmän lisäksi hankeen tuottama tieto tavoittaa ulkoilmalajien harrastajia. Harrastajille tieto siirtyy välillisesti ammattiryhmien koulutuksien kautta sekä harrastajaryhmille suunnatuissa koulutuksissa ja tapahtumissa. Sähköinen materiaali tavoittaa niin ammattikuntia kuin harrastajiaakin. Hankkeesta hyötyy myös ulkomaille matkustavat harrastajat ja Suomen ulkopuolella toimivat ammattitahot. Valtaosa suomalaisiin kohdistuvista lumivyöryonnettomuukista tai läheltä piti tilanteista sattuu ulkomailla. Mikäli suomalaisten lumivyöryosaamisen taso on heikko, he ovat itsensä ja muiden tunturissa tai vuorilla liikkuvien suhteen riskitekijöitä. Yhteistyökumppaneilla on suuri rooli hankkeen edetessä. He tuottavat ja kartoittavat tärkeää tietoa hankkeelle, sekä toimivat tiedon levittäjinä ja jakajina. Yhteistyökumppaneiden edustajia nähdään myös hankkeen asiantuntijaroleissa. (mt.,2-6.) Yhteistyössä hankkeen kanssa toimii muun muassa Lapin pelastuslaitos, metsähallitus, ilmatieteenlaitos, Suomen Hiihdonopettajat ry, Suomen Lumilautaliitto ry sekä useat pohjoisen hiihtokeskukset ja yritykset (Lumiturvallisuus –hanke 2015).

Hankkeen keston eli kolmen vuoden aikana lumiturvallisuuskoulutus vakiinnutetaan Suomeen ja koulutuskokonaisuus materiaaleineen on syntynyt. Ensimmäisenä vuonna pyrittiin tavoittamaan kaikki ammatissaan lumiturvallisuustaitoja tarvitsevat tahot. Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija Mari Syväjärvi on kartoittanut yhteistyökumppaneiden

lumiturvallisuuden osaamistilannetta sekä koulutustarpeita kyselyn avulla. (Mäkelä 2015.) Kysely vahvisti sen, että lumiturvallisuustaidot ovat vaihtelevia ja koulutuksen koetaan olevan ajankohtainen ja tarpeellinen (Syväjärvi 2015). Marraskuussa 2015 Rovaniemellä pidettiin eri tahot kokoava Lumiturvallisuus Seminaari, jossa painopiste oli tiedon välittämisessä, uuden tiedon haltuun ottamisessa sekä tulevien pilottikurssien esittelyssä. Vyörypelastusvarusteet on hankittu ja ensimmäinen ammattiryhmille suunnattu pilottikurssi järjestettiin tammikuun lopussa Ylläksellä. Vuosi 2016 kuluu pilottikoulutusten sekä yleisötapahtumien parissa. Koulutuksista kerätään palautetta, jotta niitä voidaan muokata eri organisaatioiden tarpeiden mukaisiksi. Vuonna 2016 hanke tuottaa myös artikkelin ja posterin International Snow Science Workshop lumiturvallisuuskonferenssiin. Hankkeen viimeisenä vuonna hanke järjestää koulutuksia niin ammattitahoille kuin harrastajillekin. Hanke päättyy joulukuussa 2017, ja ennen tätä järjestetään loppuseminaari. (Hankehakemus 2015, 7-8.)

On monia syitä, miksi juuri Humak hallinnoi lumiturvallisuus –hanketta. Hankkeen työntekijöiden eli Humakin lehtoreiden lumivyöryosaaminen on valtakunnallista huippua. Humanistinen ammattikorkeakoulu takaa myös hyvät resurssit ja valmiudet hankkeiden sekä hankehakemuksien tekemiseen (Mäkelä 2015). Kohderyhmään lukeutuu organisaatioita ja järjestöjä, sekä myös nuorisotyön kenttä tavoitetaan välillisesti. Seikkailukasvatus on Humakin ja erityisesti hankkeen työntekijöiden vahvaa osaamisaluetta. Humanistinen ammattikorkeakoulu on merkittävä kansainvälinen toimija, ja niin myös lumiturvallisuus –hanke tekee kansainvälistä yhteistyötä ja pyrkii saamaan Suomen lumiturvallisuuskoulutuksen kansainväliselle tasolle.

3. MONIOSAAVA YHTEISÖPEDAGOGI

Yhteisöpedagogit ovat järjestö- ja nuoristyön ammattilaisia ja asiantuntijoita. Yhteisöpedagogit voivat työskennellä kunnissa, järjestöissä, laitoksissa ja yrityksissä ohjaajina, kouluttajina, suunnittelijoina ja koordinaattoreina. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2016.) Yhteisöpedagogin niin sanotut

yhteiset opinnot pitävät sisällään muun muassa ohjaamista, sosiaalista vahvistamista, nuorisotyötä, järjestötoimintaa, viestintää ja markkinointia sekä projektitoimintaa (Humakin opinto-opas 2014-2015, 35.). Yhteisöpedagogin ammattilliset opinnot sekä suuntautumisopinnot antavat opiskelijalle mahdollisuuden kehittyä haluamaansa suuntaan. Ammatillisiin opintoihin kuuluu esimerkiksi taidekasvatus, liikuntakasvatus ja seikkailukasvatus, jonka aihepiiriin opinnäytetyöni enimmäkseen liittyy. Yhteisöpedagogi erottuu massasta, sillä heidän työkenttensä ei ole kovinkaan rajattu. Monipuoliset opinnot mahdollistavat opiskelijalle syventymisen haluamaansa suuntaan. Näin mielenkiinto ja intohimo pysyvät yllä. Opintojeni aikana olen vahvasti tullut siihen tulokseen, että yhteisöpedagogi suurissa määrin itse määrittelee ammattitaitonsa. Yhteisöpedagogin osaamisen ollessa laaja, on hänen myös itsensä tärkeä tiedostaa omat vahvuutensa ja erikoisosaamisensa. Erikoistaidot voivat toimia valttikortteina ja niiden avulla erotutaan joukosta positiivisesti.

Seuraavissa kappaleissa tulen esittelemään tarkemmin opinnäytetyössäni käyttämiäni teoreettisia sisältöjä sekä liitoskohtia yhteisöpedagogin koulutukseen. Seikkailukasvatuksen menetelmiä voivat olla perinteisten vaelluksen, kiipeilyn ja melonnan lisäksi esimerkiksi hiihto, lumikenkäily, kelkkailu, laskettelu sekä vapaalasku. Kaiken seikkailukasvatustoiminnan kulmakivenä toimii turvallisuusajattelu. Myös projektitoiminnan ja viestinnän näkökulma on vahvasti läsnä. Sen lisäksi hankkeen tuottamat tapahtumat, koulutukset ja materiaali tavoittavat myös järjestötyön kentän, ja organisaatiot ovat hankkeen yksi merkittävä kohderyhmä. Hanke tukee järjestöjen välistä yhteistyötä ja edistää yhteisöllisyyttä kokoamalla yhteen monien eri tahojen ja järjestöjen henkilöitä tapahtumien ja koulutusten avulla. Näistä näkökulmista katsottuna opinnäytetyöni on hyvä esimerkki yhteisöpedagogin monipuolisesta ammattitaidosta.

3.1 Seikkailukasvatus

Seikkailu menettää merkityksensä jos se määritellään. On kuitenkin olemassa määritelmiä, joiden perusteella voimme miettiä mikä tekee tapahtumasta seikkailun, määrittelemättä kuitenkaan sen tarkemmin yksittäistä

seikkailutapahtumaa. Kanadalaisen Simon Priestin mukaan mikä tahansa epävarmaan lopputulokseen johtanut kokemus voidaan määritellä seikkailuksi. Derek Pritchard (1997) sen sijaan sanoo seikkailun parhaan kriteerin täytyneen kun mielessä on ajatus siitä, että kotisohvalla loikoilu olisi nykyistä tilannetta huomattavasti miellyttävämpi vaihtoehto. (Telemäki 1998, 42.) Tyypillistä seikkailulle on myös se, että siihen ryhdyttyään välitöntä pakotietä ei ole, vaan seikkailu on jatkettava loppuun saakka (Bowles & Telemäki 2011, 23). Seikkailun tulee kuitenkin olla vapaaehtoista ja pohjautua omaan valintaan eli pakkoa ja taivuttelua tulee välttää. Josef Kochin (1995) määritelmät seikkailusta ja seikkailukasvatuksesta ovat seuraavat (Telemäki 1998, 42.):

1. Sijoittuu usein luonnon ympäristöön, joka on osallistujien kannalta vieras ja vaatimuksia asettava,
2. Seikkailutilanteissa tapahtuvasta toiminnasta on vaikea kieltäytyä,
3. Fyysiseen toimintaan ryhtyminen vaatii henkistä suunnittelua ja harkintaa,
4. Yllätyksellisyyden, ennalta arvaamattomuuden ja välittömyyden ainekset ovat olemassa,
5. Mahdollistaa ryhmäkokemisen: ahdistuneisuutta aiheuttavat ja rohkeutta vaativat tilanteet edellyttävät ryhmätoimintaa ja usein ryhmän jäsenten roolien uudelleen arviointia,
6. Arvaamattomuuden, itsensä voittamisen, turvallisuuden ja kontrollin välisen tasapainon löytäminen.

Arkipäivän yksittäiset elämykset eivät saavuta samaa intensiivistä tasoa kuin seikkailulliset tapahtumat. Seikkailu jättää meihin jäljen, ja tämä kokemus on muuttanut meitä ihmisinä. Haluamme kertoa kokemuksesta lapsille, sukulaisille ja ystäville. Kertomuksessa esittäjä ja kuuntelija saavat kuvan elämän jatkuvuudesta. Onnelliset ja tuskaa tuottaneet hetket ovat luoneet syvän, ehkä lähtemättömän vaikutuksen ihmisen elämään. Nämä jäljet ovat jotain aivan muuta kuin arkipäivän hetkelliset ja nopeasti ohikiitävät elämykset. (Becker 1997, 47.) Seikkailuja ei voida etukäteen täysin suunnitella, sillä ne tulevat yllätyksinä, joten ne ovat ennalta havaitsemattomia. Seikkailuun saattaa liittyä tekojen, sitovuuden, välittömyyden ja ruumiillisuuden ihailua vastakohtana puheelle ja perusteluille. Seikkailuun liittyy oleellisesti myös yhteiskunnallinen

tilanne, jota tällä hetkellä määrittää rationaalisuus ja teknologisen tehokkuuden tavoittelu. Näiden seikkojen vastapainoksi ihmisten ja erityisesti nuorten tarve välittömiin ja autenttisiin elämän ja elämyksellisyyden kokemuksiin kasvaa. (Telemäki 1998.) Kun seikkailemme luonnollisessa ympäristössä otamme vastaan haasteen, joka vaatii parasta panostamme niin henkisesti kuin fyysisestikin. Seikkailu on mielentila, jossa hyväksymme ja kohtaamme pelkoja, epävarmuutta ja epämukavuutta. Teemme näin siksi, koska vaistomaisesti tiedämme, että seikkailussa onnistuminen tuottaa vastapainoksi iloa ja nautintoa. (Mortlock 2000, 19.) Seikkailusta selviäminen tuottaa yksilölle tunteen itsensä ja ympäristön voittamisesta (Telemäki 1998).

Elämykset ja seikkailut viehättävät erityisesti nuoria. Nuorten halu testata rajoja ja kokeilla uutta juontuu elinvoimasta ja nuoruuteen olennaisesti kuuluvasta kaikkivoimaisuuden ja elämän päättymättömyyden tunteesta. Perinteiset rakenteet muuttuu, maailma moniarvoistuu ja avoimuus kasvaa. Tämä saattaa aiheuttaa epävarmuutta, joka lisää ihmisten tarvetta seikkailuun. (mt..)

Se puree kuin tauti, koska se ei ole milloinkaan vain temppuja niiden itsensä vuoksi vaan taustalla on sangen vankka kasvatuksellinen ajattelupohja (Telemäki 1998).

Kun puhutaan seikkailukasvatuksesta on mahdotonta olla törmäämättä termiin elämyspedagogiikka. Seikkailukasvatus ja elämyspedagogiikka kulkevatkin yleensä käsi kädessä, ja Telemäen (1998, 44) mukaan niiden eroa onkin vaikea selittää. Joitain eroavaisuuksia termeille on kuitenkin asetettu. Termien syntyperästä voidaan sanoa sen verran, että elämyspedagogiikka (Erlebnispädagogik) liitetään yleisesti saksalaiseen ja hahnilaiseen perinteeseen kun taas seikkailukasvatusta (Adventure Education) käytetään yleisemmin englanninkielisellä alueella (mt., 43). Telemäki (1998) arvelee, että seikkailukasvatus on ehkä vähemmässä määrin kasvatuksellinen, sillä periaatteessahan seikkailuja ei voida etukäteen suunnitella. Telemäki (1998) tukee Bauerin (1987) kantaa, jonka mukaan elämys ja seikkailu erottuvat toisistaan siten, että elämyksessä tulos on ennakoitavissa ja hallittavissa kun taas seikkailussa se on vaikeaa. Ziegenspeckin mukaan elämyspedagogiikan sisältö on seikkailukasvatusta selkeämmin kasvatuksessa ja sosiaalisessa oppimisessa. (m.t., 42-43, 60.) Oli kyseessä sitten seikkailukasvatus, -

pedagogiikka, -terapia, -liikunta, ympäristökasvatus, toiminnalliset menetelmät, kokemusoppiminen, elämyskasvatus tai elämyspedagogiikka, ne kaikki viittaavat toiminnallisuuteen, yhteistoiminnan ja elämysten tuottamaan iloon, virkistykseen sekä tavoitteelliseen kasvuun ja turvalliseen oppimiseen ulkona (Räty 2011). Työmaailmassa puhuttaessa seikkailukasvatuksesta tai elämyspedagogiikasta ne mielletään käsitteellisesti samaksi asiaksi. Telemäen (1998) mukaan seikkailukasvatus soveltuu mahdollisesti paremmin suomalaiseen kielenkäyttöön ja Suomessa puhutaankin useammin nimenomaan seikkailukasvatuksesta.

Seikkailukasvatus on metodi, jossa useimmiten luonnossa tapahtuva haastava toiminta mahdollistaa ihmisen persoonallisen, sosiaalisen ja kasvatuksellisen kehityksen. Hopkinsin ja Putmanin (1993) mukaan nämä kokemukset ovat merkittäviä itsensä löytämisen ja oppimisen kannalta. He myös jakoivat seikkailullisen toiminnan kolmeen komponenttiin, jotka ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa; minä, muut ja luonnonympäristö. Seikkailukasvatuksen on todettu olevan tehokas keino kasvattaa ihmisten, erityisesti nuorten itseensä ja muihin kohdistuvaa luottamusta. (Bowles & Telemäki 2001, 24-26.) Seikkailukasvatus on oiva työväline elämän hallinnallisten taitojen kehittämiseen. Seikkailukasvatus on kokemuksellisen oppimisen prosessi, jossa toiminnan lisäksi reflektointi mahdollistaa uuden ajattelu- ja toimintatavan. Se mahdollistaa yksilön muutoksen kokevasta ja katselevasta osallistujasta aktiiviseksi ja voimaantuneeksi tekijäksi. Seikkailukasvatuksessa pyritään täyttämään aina seuraavat kriteerit; tavoitteellisuus, toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, haastavuus, yllätyksellisyys, turvallisuus (tai sen rajoilla toimiminen), vuorovaikutus luontoon tai ympäristöön, tietoisuus ja kokonaisvaltaisuus. (Kivelä & Lempinen 2009, 18-19.) Seikkailukasvatuksellisen toiminnan tarkoitus on siis tuottaa kokemuksia, joista opitaan muutakin kuin itse toiminta.

Seikkailukasvatus on kasvu- ja kasvatusprosessi, jossa ihminen on kokonaisvaltaisesti läsnä. Käyttämällä luontoa, ryhmää ja itseään hyväksi opitaan mielekkäällä ja haastavalla tavalla uusia asioita itsestään, luonnosta ja yhteistyöstä. Seikkailukasvatuksen pohja on siis vahvasti kokemuksellisessa oppimisessä. (Kokljuschkin 1999.) Seikkailukasvatuksellisessa prosessissa ei

kuitenkaan toiminta, kokemus tai elämys yksinään takaa oppimista, vaan muutos edellyttää kokemusten reflektointia ja käsitteellistämistä. Reflektio voi tapahtua itsenäisesti tai ryhmässä. Myöhemmin uusi tieto tuodaan mukaan toimintaan ja näin saadaan jälleen uusia kokemuksia. Oppimisiprosessi kulkee syklisesti ja muodostuu uusista kokemuksista ja jälleen uusista tiedoista, joita sovelletaan toimintaan. (Kivelä & Lempinen 2009, 20.)

Niinkuin sanottu seikkailukasvatuksen ja elämyspedagogiikan menetelmät liittyvät usein luonnossa liikkumiseen. Menetelmiä voivat olla esimerkiksi retket ja vaellukset, leirit ja leirikoulut, kiipeily –ja köysitoiminta, melonta, purjehdus, veneily, maastopyöräily, kaupunkiseikkailut, ruoanlaitto, yhteistyö –ja ongelmanratkaisuharjoitteet, keskusteluryhmät, geokätköt, valokuvaus ja taide sekä erilaiset pelit ja leikit. (Kivelä & Lempinen 2009, 19; Telemäki 1998.)

Myös talviset lajit, kuten hiihto, talviretket ja leirit, laskettelu, lumikenkäily, vapaalasku sekä kelkkailu ovat oivallisia seikkailukasvatuksen menetelmiä. Vaikkapa vapaalaskussa seikkailu on monissa määrin tuntematon. Esimerkiksi lumen laatua ja koskemattomuutta on vaikea tietää tarkasti ennen kuin ollaan paikan päällä. Vapaalasku vaatii huolellisen suunnittelun ja siihen täytyy valmistautua. Reittejä täytyy suunnitella ja turvallisuusseikat ovat äärimmäisen tärkeitä. Vapaalasku on vaativaa niin fyysesti kuin henkisesti. Vapaalaskulle voi myös asettaa erilaisia tavoitteita, esimerkiksi ryhmätoimintaan tai päätöksentekotaitoihin liittyen. Toimintaa suorittava ryhmä tekee tiivistä yhteistyötä reittivalintojen ja maastonluvun äärellä. Itsensä ylitys tapahtuu vuorten ja tunturien huiputuksissa, sekä haastavissa mäissä ja metsäosuuksilla. Toisinaan joudutaan kääntymään takaisin heikon lumikerroksen tai sääolosuhteiden takia, mutta silti varmasti jotain opittiin. Vapaalasku voi olla elämyksellistä ja ikimuistoista. Päivän päätteeksi kropalla ei ole enää mitään annettavaa, mutta mieli on autuas. On selvää, että seikkailukasvatuksen menetelmät muuttuvat ajan saatossa, sillä niihin vaikuttavat vahvasti kohderyhmän kiinnostuksen aiheet. Esimerkiksi laskettelu ja vapaalasku ovat nuorten suosiossa, joten näiden lajien parissa kasvatuksellinen toiminta tavoittaa kohderyhmän helposti.

3.2 Turvallisuusajattelu

Riskien hallinta ja turvallisuuden maksimointi on ominaista modernille yhteiskunnalle. Telemäen (1998) mukaan liiallisen turvallisuuden tavoittelun vastavaikutukseksi kuitenkin syntyy tarve jännitykseen ja riskien etsintään. Vaikka seikkailukasvatuksessa merkittävinä vaikuttajina toimiikin riskit ja jännitys, sen ehdoton kulmakivi on nimenomaan turvallisuus (Telemäki, 1998). Vapaalaskun ollessa korkeariskinen laji sen jännityspotentiaali on suuri. Tämä tarkoittaa automaattisesti sitä, että turvallisuus ja riskien hallinta ovat vapaalaskussa myös poikkeuksellisen suuressa roolissa. Näin ollen ohjaajan tulee kiinnittää turvallisuuteen erityistä huomiota toiminnan suunnittelussa. Turvallisuutta voidaan ajatella fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta (Kivelä & Lempinen 2009, 24). Fyysisen turvallisuus on varusterikkojen sekä kivun ja vammojen ehkäisyä, turvallisuuden tunteen sekä pelon ja traumojen välttämisen takaa psyykkinen turvallisuus ja sosiaalisessa turvallisuudessa on kyse sosiaalisesta hyvinvoinnista ryhmän jäsenenä (m.t., 24).

Turvallisuuden rooli seikkailutoiminnassa on suuri, sillä se on suoraan yhteydessä toiminnan kasvatuksellisuuteen. Seikkailutoiminta voidaan jakaa neljään tasoon; leikkiin, seikkailuun, rajaseikkailuun ja epäseikkailuun. Jos toiminta on leikin tasolla, osallistujat toimivat selkeästi osaamistasonsa alapuolella. Tunteet, taidot ja tiedot ovat pelissä vain vähäisellä tasolla, eikä toiminnassa koeta olevan vaaraa. (Mortlock 2000, 22.) Seikkailutoiminnan ollessa leikin tasolla sen kasvatuksellinen anti voi olla hyvin vähäistä. Seikkailun tasolla toiminta on osallistujalle miellyttävää ja hän hallitsee tilanteet, mutta käyttää jo tietojaan ja taitojaan niiden päihittämiseksi (m.t., 22). Pelon taso on vielä alhainen ja se ennemminkin kannustaa kuin lamaannuttaa. Oppimisen kannalta seikkailu on varsin tuloksellinen toiminnan taso, ja mikäli eteenpäin pyritään seikkailun taso onkin välttämätön. (Kivelä & Lempinen 2009, 19-20.) Rajaseikkailu on toiminnallisen kokemuksen huipennus. Se on taso jolle seikkailukasvatuksellisessa toiminnassa usein pyritään, koska sen kasvatuksellinen anti on suuri. Rajaseikkailu ei ylitä seikkailun tasoa merkittävästi, mutta juuri sen verran, että osallistuja joutuu käyttämään

hyväkseen suuren osan tai kaiken hallitsemistaan tiedoista ja taidoista. Osallistuja on hieman epävarma ja hänen henkiset sekä fyysiset taidot ovat koetuksella. Vaaran tunne ja pelko ovat läsnä, mutta siitä huolimatta hän uskoo onnistuvansa jos kaikki menee suunnitelmien mukaan. (Mortlock 2000, 23.) Vaaran ja uhan elementit tekevät rajaseikkailukokemuksista opettavaisia ja mieleenpainuvia. Onnistuneet kokemukset ovat erittäin palkitsevia ja epäonnistuminen haastaa uuteen yritykseen. (Kivelä & Lempinen 2009, 20.) Tilanteista ei olisi selvitty ilman uusien tietojen ja taitojen sisäistämistä. Myös muun ryhmän panos on voinut olla suuressa roolissa onnistumisessa tai epäonnistumisessa. Kaikki tämä ynnättynä, rajaseikkailu on hyvin kasvattava kokemus. Rajaseikkailun suurin riski on tieto- ja taitotason ylittyminen. Tällöin toiminnasta tulee epäseikkailua. Myös rajaseikkailun ja epäseikkailun raja voi olla hyvinkin hieno, joten ryhmän ohjaajalta vaadiitaan erinomaisia suunnittelun, päätöksenteon ja toiminnan arvioinnin taitoja. Epäseikkailussa toiminta ei ole enää osallistujan hallinnassa ja vaara tai voimakas vaaran tunne ovat todellisia (Mortlock 2000, 23). Toiminta voi johtaa psyykkisiin traumoihin, fyysisiin vammoihin tai pahimmassa tapauksessa kuolemaan. Jos epäseikkailusta selvitään se ei tuo tyydytystä vaan helpotuksen. Toki tällaisesta tilanteesta selviäminen voi olla hyvinkin kasvattava ja opettavainen, mutta kyseisenlaisia kokemuksia ohjaajalla ei ole oikeutta auheuttaa. Toiminnan tasojen rajanveto ei olekaan kovin selkeää ja ne voivat usein muuttua toiminnan aikana. (Kivelä & Lempinen 2009, 20.) Vapaaalaskua ja laskettelua ohjattaessa toiminta on helppoa saada rajaseikkailun tasolle, mutta tällöin riski epäseikkailun rajan rikkomisesta on myös suuri.

Vapaaalasku ja laskettelu vaatii paljon niin ohjaajalta kuin ryhmältäkin. Ryhmällä tulee olla riittävät tekniset taidot sekä tuntemus omista rajoistaan, sillä niiden rikkominen voi olla kohtalokasta. Toisinaan ohjaaja pyrkii muuttamaan toiminnan tasoja, mutta toisinaan esimerkiksi sääolosuhteet tai toiminnan huono suunnittelu voivat muuttaa toiminnan tasoja merkittävästi. Siksi onkin tärkeää puhua riskien hallinnasta ja tunnistamisesta. Tekijöitä, jotka vähentävät turvallisuutta tai turvallisuuden tunnetta kutsutaan riskeiksi (m.t., 24). Riskejä pyritään tunnistamaan ja hallitsemaan ohjaajan kovilla, pehmeillä ja metataidoilla. Kovat taidot ovat ohjaajan teknisiä ja turvallisuustaitoja. Pehmeät taidot liittyvät opettamiseen, ohjeiden antamiseen ja organisointiin. Metataitoihin

sisältyy johtajuus, etiikka, kommunikointi, arviointi sekä päätöksenteko. (Telemäki 1998, 60-61.) Kaikessa seikkailutoiminnassa mukaanlukien vapaalaskussa riskejä ei siis pyritä täysin eliminoimaan. Siksi vapaalaskijalle lumiturvallisuus tarkoittaaakin vyöryonnettomuusriskin minimoimista hyväksyttävälle tasolle, joka voidaan mieltää riittävän turvalliseksi (Henttonen & Verkasalo 2013, 193).

3.3 Lumiturvallisuus

Lumiturvallisuudesta puhuttaessa riskitekijät jakaantuvat kolmeen osaan; maasto, ihminen sekä olosuhteet ja lumipeite. Tarvitaan siis riittävän jyrkkä maasto, lumipeite sekä ihminen, jotta lumivyöryvaara on todellinen. Riskien hallinta perustuu kolmeen erilaiseen tapaan; ennakoivat, riskiä pienentävät ja varoimenpiteet. Ennakointi pitää sisällään lumivyöryjen teoria tiedon hallinnan, vyörymaaston tunnistamisen ja reitin suunnittelun, olosuhteiden vaikutuksen ymmärtämisen, lumivyöryennusteiden tulkinnan ja lumipeitteeseen kohdistuvat testit. Riskiä pienentäviin toimenpiteisiin kuuluu päätöksentekotaidot, lumivyörymaaston tunnistaminen ja reittivalinnat maastossa, tatkiikka, jolla riskialueilla liikutaan sekä välineet, jotka pienentävät hautautumisen mahdollisuutta. Varoimenpiteet astuvat kuvaan kun jotain on mennyt jo pahasti pieleen ja lumivyöryyn ollaan jouduttu. Silloin tarvitaan vyörypelastustaitoja ja ensiapua. Lumivyöryjä kuitenkin sattuu, koska toisinaan lumivyörymaastossa liikkujien tiedot ja arviointitaidot ovat puuttellisia, tietoa ei osata etsiä tai sitä ei ole saatavilla. (Muittari 2015b.) Toisinaan saatavilla olevaa tietoa ei ole otettu jostain syystä huomioon tai varoituksista huolimatta ollaan päätetty lähteä lumivyörymaastoon (Henttonen & Verkasalo 2013, 193). Tämän hetkisen lumivyörytutkimuksen puhutuin aihe on kuitenkin inhimillinen tekijä. Alan ammattilaisia ja lumiturvallisuus asiantuntijoitakin joutuu lumivyöryihin heidän ammattitaidostaan huolimatta. Silloin on oletettavasti tehty vääriä päätöksiä ja lumivyöryn laukeamisen syy on ollut inhimillinen. (Muittari 2015b.)

Yksi haastellinen tekijä lumivyörymaastossa on myös se, että maasto ei anna palautetta kuin vääristä päätöksistä. Vaikka maastossa olisi tehty vääriä

päätöksiä, esimerkiksi liikkumalla liian jyrkällä alueella eikä rinne tällä kertaa vyörynytkään, tulkitaan väärätkin päätökset hyväksi ja oikeiksi. Väärät päätökset, joista saadaan palautetta voivat sitten ollakin hyvin kohtalokkaita. Hyvä puoli on kuitenkin se, että vaikka olosuhteet olisivat otolliset, maasto olisi sopivan jyrkkä ja vääriä päätöksiä on tehty, on silti epätodennäköistä, että lumivyöry laukeaa. Lumivyörytiedot ja taidot ovat kaikkien saavutettavissa ja niiden sisäistäminen ei kestä montaakaan vuotta, mutta inhimillisen tekijän ymmärtäminen ja hallinta voi olla elämän mittainen prosessi. (Muittari 2015b.)

Mikäli ohjaaja haluaa mahdollistaa turvallisen kasvatuksellisen ympäristön talvisten takamaastoissa tapahtuvien lajien parissa, lumiturvallisuustaidot ja tiedot täytyy olla perusteellisesti hallussa. Varaa virheisiin takamaastoissa kun ei juurikaan ole. Vaikka ohjaajaan kohdistuvat vaatimukset ovatkin suuret, niin on suuri myös palkintokin. Onnistuneesta ja turallisesta toiminnasta saadut elämykset ja kokemukset ovat opettavaisia ja ikimuistoisia niin ohjatuille kuin ohjaajallekin. Lumiturvallisuustaitojen sisäistämisestä on hyötyä muutakin seikkailutoimintaa harjoittaessa, sillä riskien hallinnallinen näkökulma on läsnä muuallakin kuin lumiturvallisuudessa. Riskien hallintaan liittyvät tekijät eli ennakoivat, riskiä pienentävät ja varotoimenpiteet ovat kaiken seikkailutoiminnan turvallisuuden pohja.

3.4 Hankkeiden markkinointi ja viestintä

Viestintä vaatii aina kaksi osapuolta, viestin lähettäjä sekä vastaanottaja. Viesti toimitetaan aina jonkin välineen tai kanavan kautta. Viestintätapahtumalle olennaista on myös mahdollisuus palautteen antoon eli vastaanottajan reaktioon. Viestintä voi kohdistua yhteen osapuoleen, jolloin puhutaan kohdeviestinnästä tai useampaan osapuoleen, jolloin kyseessä on joukkoviestintä. (Keränen, Lamberg & Penttinen 2003, 20-21.) Julkisen materiaalin tuottamista voidaan kutsua siis joukkoviestinnäksi. Viestinnän rooleja on hankkeessa monenlaisia. Åberg (1989) on määritellyt projektiviestinnän tavoitteet seuraavasti (Ruuska 2001, 58):

1. Toiminnan tukeminen. Palveluiden ja tuotteiden tuottamiseen ja niiden siirtämiseen asiakkaalle tarvitaan viestintää,
2. Työyhteisön profilointi. Organisaatiolle luodaan yhteisö -, johtaja-, tai palveluprofiili,
3. Informointi. Kerrotaan työyhteisön tapahtumista,
4. Kiinnittäminen. Työyhteisön jäsenten perehdyttäminen työhön ja työyhteisöön,
5. Vuorovaikutus. Ihmisten sosiaalisten tarpeiden tyydyttäminen.

Vaikka työyhteisön viestintä onkin projektiviestinnän yksi tärkeimmistä aihealueista, en näe oleelliseksi avata sitä tämän enempää. Tuottamieni videoiden osalta tavoitteista korostuvat toiminnan tukeminen ja informointi viestinnän avulla. Etenkin kohdassa 1 tapahtuva viestintä ja markkinointi on opinnäytetyöni kannalta olennainen. Markkinointi mielletään usein myymiseen liittyväksi liiketoiminnan prosessiksi. Termi saattaa olla hieman harhaanjohtava, sillä markkinoinnista voidaan puhua minkä tahansa voittoa tavoittelemattomankin organisaation toiminnassa. Saksalan (2015) sanookin, että termejä verrattaessa markkinointi on viestintää laaja-alaisempaa (Eriksson 2015, 10). Saksalan (2015) mukaan kaikki viestintä, mitä yritys tai yhteisö itsestään levittää on markkinointia. Markkinoinnin ja viestinnän ero on kaventunut sosiaalisen median kasvun myötä. Termejä käytetään usein yhtä aikaa ja toisinaan myös toistensa synonyymeinä. (Eriksson 2015, 9-10.)

Perustoimintoja voidaan tukea hankkeen sisäisen ja ulkoisen viestinnän avulla (Ruuska 2001, 59). Kappaleessa keskityn ulkoiseen viestintään eli markkinointiin sekä suhteisiin toisiin työyhteisöihin. Markkinointiviestintään sisältyy omalta osaltani mainonta ja julkistamiset sekä työyhteisöjen välinen viestintä. Markkinointiviestinnän avulla saadaan laajaa näkyvyyttä hankkeelle ja mukana oleville toimijoille (Eriksson 2015, 47). Hankkeen internetsivusto, sosiaalinen media (etenkin hankkeen Facebook sivu), tiedotteet, yleisötapahtumat, koulutukset, yhteistyökumppaneiden kontaktit ja verkosto ovat lumiturvallisuus –hankkeen keskeisimmät markkinointiviestintäkanavat. Digitaalisen viestinnän hallinnan merkitys on kasvussa. Digitaalitekniikan kehittymisen myötä tietojenkäsittely ja viestinnän ala ovat muuttuneet

merkittävästi. Informaation ollessa digitaalisessa muodossa sitä voidaan jakaa ja monistaa vaivatta ympäri maailmaa. (Keränen ym. 2003.)

Tapahtui viestintä sitten suullisesti, kirjallisesti tai sosiaalisessa mediassa, kaikissa näissä viestinnän muodoissa pätee viestinnän perussäännöstä, koskien suunnittelua, kohderyhmämäärittelyä ja tyylin valintaa. Viestinnässä täytyy aina ottaa huomioon kenelle se suunnataan, mikä on ydinviesti ja miksi se halutaan tuoda vastaanottavan tahon tietoon. (Rakennerahastot.fi 2016, 1.) Tuottamieni videoiden osalta viestintä tapahtuu sosiaalisessa mediassa. Kun viestintä tapahtuu sosiaalisessa mediassa sen tavoite ei ole kerätä ”tykkäyksiä”, vaan tavoittaa haluttu kohderyhmä ja jakaa tietoa sekä tuoda hanke lähemmäksi kohde- ja sidosryhmiä. Sosiaalisen median tulisi olla luonteva osa hankkeen viestintää ja se tulisi ottaa huomioon jo viestintäsuunnitelmaa laadittaessa. Ajantasainen, sisältörikas ja aktiivinen julkinen palvelu sosiaalisessa mediassa kerää huomiota ja leviää nopeasti internetissä. Hankkeen tulokset ovat kiinnostavia silloin kun on tuotettu jotain konkreettista, aihe koskettaa monia ihmisiä, tavallisia suomalaisia tai jotain erityisryhmää sekä silloin kun hankkeen kautta saatua tietoa voidaan hyödyntää pitkäaikaisesti. (Rakennusrahastot.fi 2016, 3.) Lumiturvallisuus –hankkeessa sosiaalinen media on otettu luonnolliseksi ja arkipäiväiseksi osaksi hankkeen toimintaa. Aikaansaadut tulokset eli tuotokset vastaavat yllämainittuihin kriteereihin tulosten kiinnostavuudesta.

4. VIDEON VALMISTUS

Oli kyseessä palkkatyö tai vapaa-ajan huvitus kuvaamiseen, äänittämiseen ja valaisuun pätevät aivan samat säännöt. Kaikki meistä osaavat tallentaa liikkuvaa kuvaa, mutta valmiin videon tuottaminen vaatii muutakin kuin napin painalluksen. Yhdistelemällä erilaisia elementtejä syntyy lopputulokseksi suunniteltu kokonaisuus. (Leponiemi 2010, 3.) Digitaalisen videon valmistusprosessi on monivaiheinen. Ensimmäisenä luodaan ennakkosuunnitelma. Kun ennakkosuunnitelma on tehty, sinulla pitäisi olla

valmis käsikirjoitus ja tuotantosuunnitelma. Sitten ollaan valmiita siirtymään tuotantovaiheeseen eli kuvaamiseen, äänittämiseen sekä tehosteiden ja grafiikan valmistukseen. Tuotantovaiheen viimeinen askel on jälkikäsitely, jossa video editoidaan valmiiksi. Tallennettua lopputulosta kutsutaan masteriksi. (Keränen ym. 2003, 96.)

Videot, jotka ovat tarkoitettu kotitarpeisiin, viihteeseen tai työelämään poikkeavat toisistaan merkittävästi. Toisinaan viihdearvo ratkaisee kun taas toisinaan tärkeintä on esittämisen selkeys, jolloin asia sisältöjen painottaminenkin voi olla tarpeellista. Joskus ääni tukee videon visuaalista sisältöä tai joskus osat voivat vaihtua toisinkin päin. (Levy 2001, 11.) Oli videon tarkoitusperä mikä hyvänsä, siinä on aina kyse tarinan kertomisesta. Videota suunniteltaessa ja kuvatessa on tärkeä pitää mielessä videon haluttu lopputulos. Videon tuottaminen vaatii järjestelmällisyyttä ja siihen tulee valmistautua hyvin. (Jones 2003.) Tuottamieni videoiden käyttötarkoitus on niin sanotusti työelämässä ja videoiden sisältö on koulutuksellinen sekä informatiivinen. Tässä tapauksessa viihdearvo ei ole ratkaiseva tekijä vaan painoarvo on esittämisen selkeydessä ja asia sisältöjen painottamisessa. Videoissa käytetty musiikki ei ole liian huomiota herättävä, jolloin fokus pysyy videon visuaalisessa sisällössä.

Kappaleissa 4.1 ja 4.2 en tarkemmin esittele editoriohjelmien ja videokameroiden sekä oheislaitteiden teknisiä tietoja ja ominaisuuksia vaan kerron ennemminkin videokuvaamisen ja editoinnin perusteista. Käyttämämme laitteistö on esitelty kappaleessa 5.3.

4.1 Videoeditointi

Editointi on muutakin kuin teknisiä tehosteita, kyse on ideoiden ja tunteiden välittämisestä (Jones 2003).

Videoeditoriohjelmia on monenlaisia. Osa ohjelmista on suunniteltu ammattikäyttöön, jolloin niiden tarjoamat ominaisuudet ovat monipuoliset. Sinun ei kuitenkaan tarvitse olla alan ammattilainen voidaksesi editoida videota, sillä

editoriohjelmia on tehty myös kevyemmän tason käyttäjille. Kaikkia videoeditoriohjelmia yhdistää kuitenkin sama ajattelu – ja käsittelytapa. Video koostuu yksittäisistä leikkeistä eli clipeistä (Levy 2001, 18). Leike ei välttämättä aina ole kuvaa vaan myös ääniä, tekstiä tai värिताustaa voidaan kutsua leikkeiksi (mt., 18). Koska videoeditointi ja editoriohjelmat eivät olleet minulle ennalta tuttuja, videoita ei ollut järkevää alkaa työstämään ammattikäyttöön tarkoitetuilla videoeditoriohjelmissä. Työtä oli luvassa paljon ja aikaa rajallisesti, joten käyttämäni videoeditoriohjelman täytyi olla helppokäyttöinen ja aloittelijaystävällinen, mutta kuitenkin riittävän monipuolinen materiaalin laadukasta työstämistä varten.

Videon editoinnin lopputulosta eli videotiedostoa ei yleensä tehdä reaaliaikaisesti, joten tietokone saa prosessoida lopullisen tiedoston omalla tahdillaan. Näin ollen videon editointiin käytettävän tietokoneen ei tarvitse olla markkinoiden viimeistä huutoa. Mitä suurempi laskentateho tietokoneessa, sitä nopeammin lopullisen videon prosessointi kuitenkin tapahtuu. Vain muutamien sekunttien kestoisen tehosteen tuontiin voi kulua minutteja hitaalla prosessorinopeudella. Mikäli joudutkin editoimaan videoita useasti tai säännöllisesti, tehokas prosessori nopeuttaa työtä huomattavasti. Tärkeää on myös tietokoneessa olevan kiintolevyn tallennuskapasiteetti, sillä niin sanottu raakamateriaali, jota videokameroilla kuvataan vaatii runsaasti tallennustilaa. Tietokoneessa tulee olla myös integroitu tai ulkoinen SD-kortin lukija, sillä monet nykyiset videokamerat tallentavat materiaalin digitaaliseen muotoon SD-kortille. Tietokoneen näytön ei tule täyttää mitään erikoisvaatimuksia. (mt., 20, 24.)

Oli kyseessä lyhyt mainosvideo tai täysmittainen elokuva, sille luodaan synopsis. Synopsis on luonnosteltu esityksen runko, jossa kerrotaan mitä tehosteita ja kuvausympäristöjä tullaan käyttämään ja miten kohtaukset toteutetaan. Jos kyseessä on lyhyt video sen tärkeämpi synopsis on. Synopsis on myös hyvä luonnos, josta työn mahdollinen tilaaja näkee miten projekti on tarkoitus toteuttaa ja millaista budjettia se vaatii. Käsikirjoituksen rooli on taas tärkeämpi videossa, jossa on juoni tai silloin kun video sisältää paljon vuoropuheluja tai selostuksia. Koska lumiturvallisuusvideoiden sisältö oli valmiiksi luotu, käsikirjoituksen rooli oli tässä tapauksessa hyvin pieni.

Kuvamateriaalin ollessa valmista, siihen lisätään koostamisen yhteydessä usein ainakin selostusta. Selostus tai repliikit voivat olla videossa myös tekstinä. Liikaksi käsikirjoitetulla kattauksella on myös riskinsä. Mikäli esiintyjän jokainen repliikki on käsikirjoitettu, se vaatii esiintyjältä myös näyttelijän lahjoja ja toisinaan lahjat eivät riitä kuvaustapahtuman ehkä autenttisenkin tunnelman siirtämiseen videolle. Tällöin videon luontevuus ja uskottavuus voi kärsiä. Lumiturvallisuusvideoiden sisältö ei ollut näyteltyä, eikä käsikirjoitettua, joten tilanteiden aitous on helposti nähtävissä. Kun kaikki tämä on tehty, voidaan luoda vielä story-board. Tarkemmat kameroiden paikat, valaistus ja repliikkien sijoittaminen kohtauksiin tapahtuu story-boardilla. Jos kysessä ei ole niin laaja tuotos, story-boardin tekeminen pitää sisällään clippien jäsentelemistä siten, että leikkaus tuo esiin parhaat palat järkevästi ja katsojan kannalta mielenkiintoisella tavalla. Story-boardin tehtävänä on antaa informaatiota projektin kaikille jäsenille sekä se toimii muistilappuna videon koostajalle. (mt., 30.)

Niin video kuin musiikkikappalekin alkaa usein aloitusosalla eli introlla. Intron avulla saadaan katsoja virittäytymään esityksen tunnelmaan. Introssa ilmenee esityksen nimi ja mahdollisesti myös muuta tarkempaa informaatiota liittyen esitykseen tai sen tekijöihin. Still-kuva on perinteinen ja hyväksi todettu aloituskonsti. Introon sisältyvä musiikki ja äänet voidaan myös aloittaa pehmenneysti eli vähitellen voimistuen. Intron pituus on yleisesti noin 10-20 sekuntia. Intron kannattaa olla houkutteleva ja sen olisi hyvä kohdentua toivottuun katsojaryhmään. Videon lopussa listataan esiintyjät, tekijät ja mahdolliset tekijänoikeusluettelot. Mikäli kyseessä on julkiseen jakeluun menevä yritys- tai tuotevideo lopputeksteissä tulee ilmetä julkaisemisesta vastuussa olevat henkilöt. Tässä tapauksessa tekijänoikeudet kuviin ja musiikkiin tulee myös huomioida. Mikäli kyseessä on kotikäyttöön tarkoitettu video se saa sisältää kaupallista musiikkia tai kuvia. Videon lopetusosa eli finaali sisältää usein loppuhuipennuksen tai ratkaisun, jota voi tehostaa esimerkiksi musiikin tai erilaisten videosuotimien avulla. Kun kaikki on nähty videon lopputekstejä myöten on aika asettaa videolle kunnollinen piste esimerkiksi koko mustalla kuvalla tai still-kuvalla. (mt., 60-62, 65.) Videoeditoinnin ollessa minulle uutta, pelasin niin sanotusti varman päälle ja rytmitin videot melko tarkasti yllä mainittujen raamien mukaisesti.

Siirtymäefektit ovat tärkeä osa videon kokonaisuutta, sillä ne toimivat visuaalisesti kuin välimerkit tekstissä. Niiden avulla ilmaistaan uuden kohtauksen alku ja loppu. Vaikka video on täynnä siirtymäefektejä eli transitioita, niiden hallinta tuntuu olevan yksi vaikeimmista opittavista asioista editointityössä. Videon kerronnallisuutta ja jäsentymistä parannetaan käyttämällä oikeita transitioita oikeissa paikoissa, niinkuin välimerkkejä tekstissä. Esimerkiksi suositussa ristikuvaefektissä päättyvä leike muuttuu eli ”feidaantuu” vähitellen uudeksi leikkeeksi. Transition nopeus ja leikkeiden pituus vaikuttavat esityksen rytmiin ja täten myös katsojan tajuntaan. Esimerkiksi musiikkivideoissa siirtymät ovat usein nopeita sekä ääneen synkronoituja kun taas luontokuvauksissa siirtymät ovat yleensä rauhallisen pitkiä. Turhan monien erityyppisten siirtymien käytössä piilee myös riski, sillä ne saattavat vetää katsojan mielenkiinnon pois itse videosta. Esimerkiksi asiapitoisessa esityksessä asiakokonaisuudet voidaan yhdistää käyttämällä aina samaa transitioita ikään kuin pilkkuina, jotka antavat painotuksen sekä liittävät lauseet toisiinsa. (mt., 82-84.) Videoeditoinissa ehdottomasti aikaavievin ja haastavin kokonaisuus oli oikein ajoitettu leikkaus sekä luonnollisen transition luominen.

4.2 Videokuvaaminen

Jotta videokameralla tallennetut kohteet eivät olisi sumeita, kameran täytyy olla oikeassa paikassa ja vakaa. Kolmijalkaisen jalustan eli tripodin käyttö on suositeltavaa, sillä jokainen meistä liikkuu tai tärisee hieman kuvatessaan käsin. Toisinaan kuitenkin joutuu kuvamaan ilman jalustaa, jolloin kameraa kannattaa pidellä molemmin käsin ja jos mahdollista voit tukea itseäsi esimerkiksi nojaamalla seinään tai pylvääseen. Kun kuvaat kävellessä askeleen tulisi olla rento ja rauhallinen. (Jones 2003, 19.) Lumiturvallisuusvideoita kuvattiin ulkona ja liikkuvissa tilanteissa, joten kameran vakaus tuotti toisinaan haasteita.

Vaihtelu pitää videon mielenkiintoisena. Esimerkiksi kuvaetäisyyden muuttaminen tuo videoon mielekästä vaihtelua. Läheltä ja etäältä otettu kuva saavat aikaan aivan erilaisia vaikutelmia. Kaukaa otettu video esittelee fyysisen sisällön, mutta lähikuva tuo esiin tunteet. Etenkin liiallinen lähikuvan käyttö

tekee videosta helposti tylsän. Myös videokameran korkeutta kannattaa vaihdella mielenkiintoisten kuvakulmien saavuttamiseksi. Äärimmäisiä kamerakulmia tulee kuitenkin käyttää säästeliäästi ja mieluiten silloin kun se selventää toimintaa tai on tarinan kannalta oleellista. (m.t., 19-23.) Lumiturvallisuusvideoita kuvatessamme käytimme vähintään kahta kameraa samanaikaisesti ja näin saimme aikaan mielenkiintoista vaihtelua kuvakulmiin. Useampi kamera mahdollisti myös äärimmäisten kamerakulmien käytön.

Etuala, keskiosa ja tausta muodostavat kuva-alan. Niin kuvaamisessa kuin muissakin taiteen muodossa sommittelun avulla saadaan aikaan kiinnostavaa materiaalia. Usein kangistummekin siihen tyypilliseen asetelmaan, jossa kohde asetetaan kuvan keskelle, mutta pidemmän päälle tämäkin käy katsojan näkökulmasta tylsäksi. Hyvä sommittelu lähtee liikkeelle siitä, että kuvitellaan kuva-alan päälle ristikko, joka jakaa ruudun yhdeksään (3x3) osaan. Kuva-alan keskelle muodostuvan ruudun kulmat muodostavat neljä pistettä, joista on apua kohteen sijoittelussa. Kun kohde sijoitetaan mille tahansa näistä pisteistä saadaan aikaan miellyttävä ja tasapainoinen asetelma. (m.t., 23.)

Kuvatut kohteet ovat usein liikkuvia, joten panorointi ja seuraaminen on tärkeää hallita. Panoroinnilla tarkoitetaan sitä kun kuvaaja seisoo paikallaan, mutta liikuttaa kameraa vaakatasossa. Tripodin käyttö on suositeltavaa, koska panoroinnin täytyy olla erittäin tasaista. On myös tärkeää suunnitella etukäteen, mitä halutaan saavuttaa, eli mistä panorointi alkaa ja mihin se päättyy. Panorointi on suosittu metodi esimerkiksi luontokuvauksessa ja esittelyvideoissa. Kun kuvaaja seuraa kohdetta kulkemalla sen mukana, sitä kutsutaan seuraamiseksi. (m.t., 24.) Lumiturvallisuusvideoita kuvatessa, kaksi kameraa ja kuvaajaa mahdollistivat esimerkiksi tilanteen, jossa toinen kuvaaja pystyi paneroimaan ja toinen seuraamaan. On kyseessä panorointi, seuraaminen tai mikä tapansa kuvaamisen muoto, täytyy videon alkuun ja loppuun jättää editointivara. Editointivara antaa aikaa nauhoituksen käynnistykselle ja lopettamiselle. Editoidessa video voidaan ajoittaa niin, että alusta ja lopusta leikataan ylimääräiset sekunnit pois.

Video koostuu kuvien lisäksi äänestä ja onnistunut video vaatii sen, että kuva ja ääni ovat sopusoinnussa keskenään. Huono äänitekniikka pilaa videon siinä

missä huono kuvanlaatukin. Videolla voi käyttää monenlaisia äänimaailmoja, sillä ääntä voi lisätä videoihin myös jälkeinpäin. Ääninä voidaan käyttää esimerkiksi vuoropuhelua, selostusta, äänellisiä erikoistehosteita, alkuperäistä äänitaustaa tai musiikkia. Etenkin videon ensimmäisten sekunttien aikana kuuluvat tai kuulumattomat äänet ovat tärkeitä, sillä ne luovat ensivaikutelman ja tunnelman tulevasta. Myöhemmin musiikki ja äänet tuovat mielikuvia videosta. Siitä hyvä esimerkki on tunnusmusiikki, joka virittää katsojan tiettyyn tunnelmaan jo ennen videon varsinaisia tapahtumia tai laulu, josta tulee aina mieleen tietty elokuva. Lumiturvallisuusvideoissa näihin seikkoihin kiinnitettiin erityistä huomiota tunnusmusiikin suhteen. Musiikin vaikutus yleisön tunnereaktioihin on kiistaton. Näin ollen musiikki parantaa esteettistä kokemusta ja viestinnän kokonaistehoa. Haastatteluja, selostusta ja äänitaustan äänittämistä varten lähestulkoon kaikista videokameroista löytyy sisäänrakennettu mikrofoni. Mikrofonien laatu kuitenkin vaihtelee suuresti videokameroiden välillä ja usein se on riittämätön hyvälaatuisen äänen taltiointiin. Usein videokameroihin saa kuitenkin liitettyä ulkoisen mikrofonin, jolla korvataan videokameraan integroitu mikki. (m.t., 66-71.)

Valaistus on tärkeä elementti videon onnistumisen kannalta ja se perustuu muutamiin yksinkertaisiin kysymyksiin; kuinka kirkas valo on, mistä se tulee ja onko se väriltään viileää vai lämmintä. Valaistuksen perusasiat ovat siis valon voimakkuus, laatu, kontrasti, suunta ja värilämpötila. (m.t., 50.) Valaistukseen voidaan vaikuttaa erilaisten valolähteiden, kuten lamppujen, kankaiden ja heijasteiden avulla. Videokuvaus usein ajoitetaan myös päivänvalon ja toisinaan myös vuodenaikojen mukaan. Toisinaan voi joutua kuitenkin tilanteisiin, jolloin joudutaan luottamaan pelkästään kameran asetuksiin. Tämä oli yleistä lumiturvallisuusvideoita kuvatessa, sillä ulkona kuvatessa valaistukseen ei voinut vaikuttaa. Kameran asetuksiin ja ominaisuuksiin onkin tärkeää tutustua ennen varsinaisen tuotoksen kuvauksen aloittamista. Kameran objektiivilla säädetään valon määrää ja syvyyserävyyttä. Kontrasti eli tummien ja vaaleiden alueiden välinen suhde sekä värilämpötila voidaan määrittää myös kameran asetuksista. Valkotasapainon avulla kerrotaan kameralle minkälaisessa valossa kuvataan ja näin kamera tietää miten käsitellä värejä (m.t., 11). Videokameroiden tarkennus toimii käsin tai automaattisesti. Nykyaikainen automaattinen tarkennus on pitkälle kehittynyt, mutta siihenkään ei aina voi

luottaa. Esimerkiksi maiseman liikkua tai sisältäessä paljon kontrasteja käsitarkennus on automaattista luotettavampi, sillä manuaalisesti tarkennettaessa voit itse määritellä tarkennettavan kohteen. (m.t., 24.) Kun kuvataan useammalla videokameralla kameroiden asetukset tulee olla säädettyinä samoiksi, jotta videomateriaali näyttää yhtenäiseltä. Kameroiden laadussa ja asetuksissa on kuitenkin huomattavia eroja, joten niitä tulee testata ja kuvattua videomateriaalia vertailla ennen varsinaisen tuotoksen kuvaamista.

5 RAPORTOINTI OSUUS

Lumiturvallisuus –hanke on aikaisemmin ollut myös toisen opinnäytetyön tilaaja. Mari Syväjärven tekemässä opinnäytetyössä tuotettiin tietoa kartoituskyselyn avulla. Kyselyn tuottamia tietoja käytettiin hankkeen myöhempien sisältöjen suunnittelussa ja hankkeen tarpeellisuutta arvioitaessa. Tällä kertaa tilaajan tarve oli hieman käytännönläheisempi. Hankkeen yksi päätavoite on lisätä tietoutta lumiturvallisuuteen liittyen ja näin ollen tavoittaa mahdollisimman paljon ihmisiä. Hankkeen tuottamaa materiaalia tulisi levittää myös julkisesti, joten hanke tarvitsi koulutuksellisen ja mainonnallisen videomateriaalin tuottajan. Vaikken ennen ollutkaan perehtynyt videon tuottamiseen, tehtävä luotettiin minulle omaamani vahvan seikkailu orientoitumisen ja aiemman lumiturvallisuus asiantuntemuksen johdosta. Otin haasteen vastaan, sillä opinnäytetyö vaikutti mieleiseltä. Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja sain hyödyntää ennalta omaamiani lumiturvallisuustaitoja. Videokuvaamisen ja editoinnin osalta opinnäytetyö tuottaisi myös sopivasti uusia haasteita. Hanke ei myöskään vaatinut ammattitason videotuotantotiimiä, joka antoi minulle mahdollisuuden virheisiin sekä uuden oppimiseen ja sisäistämiseen. Aloin perehtyä aiheeseen myös tuotannollisesta näkökulmasta, jotta työni vastaisi hankkeen tarpeisiin.

5.1 Valmistautuminen

Opinnäytetyöni sai positiivisen nosteen kun Humakin lehtori ja videointi asiantuntija Kari Keuru nimettiin opinnäytetyöni ohjaajaksi. Karilla oli ammattitaitoa kuvaamisesta ja editoinnista sekä videon tuotantoprosessista kokonaisuudessaan. Lumiturvallisuus –hanke järjesti Lumiturvallisuus Seminaarin Rovaniemellä 26-27.11.2015. Tähän aikaan tein viestinnän ja markkinoinnin harjoittelua lumiturvallisuus –hankkeessa, ja minun sekä Karin oli määrä taltioida Lumiturvallisuus Seminaari videolle. Seminaarin videoiden tuottaminen oli tärkeä prosessi opinnäytetyöni kannalta. Sain Karilta oppia videokuvaamiseen sekä tutustuin Humakin välineistöön ja editointiohjelmaan. Taltioimme seminaarin luennot, työpajat ja haastattelut kahdella videokameralla. Äänitykseen käytimme langattomia mikrofoneja. Sain siis hyvän käsityksen jatkossa käyttämästämme välineistöstä ja sen toiminnoista. Seminaari videoiden editoinnin myötä myös käyttämäni editointiohjelma tuli hyvin tutuksi tulevaisuutta varten.

Jo seminaari kuvauksien aikana opin erittäin tärkeitä asioita videokuvaamisesta. Mainitsen niistä muutamia tärkeimpiä. Ensinnäkin kuvattujen klippien tulee olla sopivan mittaisia myöhempää editointia silmällä pitäen. Klipit eivät saa olla liian pitkiä, sillä muuten ne kuormittavat turhaan tietokonetta tiedonsiirto ja editointi vaiheessa. Ne eivät myöskään saa olla liian lyhyitä, sillä silloin niiden selaaminen on työlästä ja aikaa vievää. Klippien alkuun ja loppuun tulee aina jättää editointivara. Laitteiden asetukset ja toimivuus tulee testata hyvissä ajoin ennen varsinaista kuvausta. Kameroiden sijainti ja valaistus tulee suunnitella huolellisesti. Kuvausaikataulut ja suunnitelmat tulee aina olla käsillä. Mahdolliset kuvaajien keskeiset käsimerkit ja singaalit tulee olla selkeät. Minulla oli siis nyt jo paljon eväitä varsinaisen opinnäytetyön materiaalin työstöä varten.

Varsinaiseksi opinnäytetyöksi oli suunniteltu tammikuussa alkavien pilottikoulutusten sisältöjen tuottaminen julkaistaviksi videoiksi. Tämä tarkoitti sitä, että kuvaustiimi eli minä ja Kari kuvaisimme erilaisia pilottikoulutuksen

sisältämiä koulutuskokonaisuuksia, jotka minä sitten editoisin ja julkaisisin yleiseen käyttöön. Keväällä koulutuksia järjestettiin muun muassa Ylläksellä, Rukalla, Pyhällä ja Saariselällä. Koulutusten sisällöt olivat pääsääntöisesti samat, joten päätimme videoida vain yhden koulutustapahtuman sisällön. Aikataulujen ja osallistuvan koulutettavan ryhmän perusteella valinta osui 2.2.2016 Rukalla järjestettävään koulutukseen.

Päätimme, että minä osallistuisin myös Ylläksellä 20.1 järjestettävään ensimmäiseen pilottikoulutukseen. Sen lisäksi, että sen avulla kuvaustiimi pystyisi suunnittelemaan tarkemmin myöhempiä kuvauksia, minä pystyin videoimaan myös ensimmäisen pilottikoulutuksen. Ensimmäisestä koulutuksesta ei kuitenkaan ollut tarkoitus tuottaa niinkään tarkkoja kuvauksia päivän harjoituksista, vaan ennemminkin niin sanottu traileri tai teaseri koulutuspäivän sisällöstä. Sen lisäksi Ylläksen videomateriaalista koottiin koulutusvideo, jossa hankkeen työntekijä näyttää esimerkin piipparin käyttöharjoituksen järjestämisestä. Ylläksellä käytössäni oli kevyt järjestelmäkamera, jolla sain taltioitua riittävästi videomateriaalia sekä valokuvia.

5.2 Videon tuotantoprosessi

Osallistumalla ensimmäiseen pilottikoulutukseen sain paljon avuja seuraavia kuvauksia varten. Sain tarkat raamit päivän kulusta ja tiesin millaisia harjoitteita osallistujille oli luvassa koulutuksessa myös Rukalla. Sain tietooni harjoituksiin ja siirtymiin kuluva ajan. Pystyin arvioimaan, mitkä koulutuksen osuudet ovat tärkeitä ja sopivia tuottaa videoiksi. Pystyin miettimään valmiiksi myös erilaisia kuvakulmia, joilla kokonaisuudet saisi parhaiten kuvattua. Pääsin kokeilemaan kameran kontrasti- ja valkotasapainoasetuksia ulkona erilaisissa sääolosuhteissa. Tein traileria varten myös haastatteluja koulutukseen osallistuvilta tahoilta. Tässä tapauksessa poliisi ja pelastuslaitos. Vaikka minä ja Kari toimimmekin kuvaustiiminä, saimme paljon apua ja näkemystä hankkeen työntekijöiltä. Siltä saralta ja yleisestikin yhteistyö oli erittäin onnistunutta.

Videokuvaamisesta ja editoinnista sain oppia Karilta, mutta sen lisäksi vietin paljon aikaa erilaisten opetusvideoiden äärellä. Kuvaustiimiltä ei vaadittu ammattitason tuotosta, mutta halusimme tietenkin tehdä parhaamme. Kyseessä oli kuitenkin tärkeän mainonnallisen ja koulutuksen materiaalin tuottaminen. Olen myös hyvin itsekriittinen mitä materiaalin tuotantoon tulee, etenkin sen ollessa julkista. Tehtävää riitti, joten työtunteja aloittelevalle videoeditoijalle oli turha laskea. Videoeditoinnista sain hyvän käsityksen kun työstin materiaalia Lumiturvallisuus Seminaarista. Ulkona kuvattaessa ja äänittäessä jälki oli kuitenkin erilaista. Kameran asetusten tärkeys korostui entisestään. Etenkin jos kuvauksissa käytetään useampaa kameraa, niiden asetukset ja tuottama materiaali tulee verrata hyvin ennen varsinaisia kuvauksia. Äänitykseen vaikuttaa tuulen kohina ja muut ulkoiset äänet. Editoidessa pystyy kuitenkin hieman korjaamaan virheitä. Ääniraidan voimakkuutta voi tehostaa ja taustahälyä vaimentaa. Kameran tärinää pystyy tasaamaan ja kuvan kontrastia, lämpöväriä ja värikyyttä pystyy säätämään. Kuvaa pystyy zoomaamaan ja siitä voi leikata pois asioista, joita ei halua videolla esiintyvän. Vaikka editointivaiheessa pystyykin muokkaamaan videota ja ääntä, lopputulos on parempi jos kameroiden asetukset ovat olleet oikeat alun alkaen. Videon zoomaus sekä värien ja äänten muokkaaminen jälkikäteen heikentää niiden laatua ja jos muokkausta joudutaan käyttämään paljon, sen näkee lopputuloksessa.

Kun videoita julkaistaan internettiin on otettava huomioon muutamia seikkoja. Ensinnäkin videoiden on oltava pituudeltaan sen mittaisia, että katsojat jaksavat keskittyä niihin. Näin ollen kaikki epäoleellinen tulee leikata pois editointivaiheessa. Erilaiset kuvakulmat, selostukset ja haastattelut pitävät mielenkiintoa yllä. Mikäli videoita julkaisee useamman on hyvä, että videoilla on jokin yhtenäinen tunnus. Siksi lisäsin videoihin tunnusmusiikin, joka toistuu yleensä videoiden alussa ja lopussa. Tunnusmusiikiksi on valittu yksinkertainen, mutta inspiroiva sävellys. Tunnusmusiikki on sopivan yksinkertainen, jotta se tukisi visuaalista materiaalia, eikä veisi kiinnostusta itse musiikkiin. Sävellyksen inspiroiva melodia kannustaa koulutuksellisen ja informatiivisen videon katsomiseen. Videoilla on myös yhtenäinen rakenne. Musiikin astuessa kuvaan alussa on aina mainos Lumiturvallisuus –hankkeesta ja sen takana olevista tahoista. Sen jälkeen musiikin jo soidessa esitellään videon aihe. Videon aikana

tapahtuvat siirtymät ja leikkaukset noudattavat yhtenäistä linjaa. Yhtenäinen linja leikkauksissa on tärkeä, jotta fokus pysyy itse visuaalisessa materiaalissa, eikä leikkauksissa ja transiatioissa. Myös videoissa käytetyt teksti fontit ovat samantyyllisiä. Halusin teksti fonttien olevan selkeitä ja tyylikkäitä, mutta kuitenkin aiheeseen eli tässä tapauksessa lumeen liittyviä. Videon aikana Humakin logo esiintyy pienenä videon yläkulmassa. Valitsin logon kooksi pienen ja sijainniksi yläkulman, sillä näin logo on kokoajan läsnä, mutta se ei vie huomiota, eikä peitä kuvaa liikaa. Jos musiikki ei soi jo taustalla, viimeistään videon lopussa tunnusmusiikki taas astuu hiljalleen kuvaan ja enteilee videon loppua. Lopputekstit rullaavat kuvan läpi, joissa esitellään videolla esiintyvät tahot, kuvaajat, editoijat, suunnittelijat, musiikki sekä toteuttaja tai tuottaja. Musiikin loppuessa videon päättää Lumiturvallisuus –hankkeen mainos. Näin videot ovat selkeästi yhtenäistä tuotantoa ja niille on luotu omat tunnusomaiset raamit. Tämä mahdollistaa myös sen, että mikäli jatkossa videoita tuottaa joku muu, hänkin pystyy ylläpitämään materiaalin tunnusomaiset piirteet.

Kun lopullinen tuotos on valmis, lataan sen Humakin YouTube-kanavalle. Tässä vaiheessa video on kuitenkin vielä piilotettuna ja odottaa hankkeen työntekijöiden hyväksyntää tai korjausehdotuksia. Mikäli korjattavaa löytyy, teen tarvittavat korjaukset ja lataan videon korjatun version kanavalle. Pyrin tietenkin tekemään videoista kerralla valmiita, koska pienenkin muutoksen tekeminen on hyvin aikaavievää ja suurien tiedostojen lataaminen YouTubeen on hidasta. Kun video saa hyväksynnän, täytyy vielä tehdä muutakin kun vain julkaista se. Jakelukanavana YouTube on hyvä, koska sinne lataaminen ja sen käyttäminen on ilmaista. Videoita on helppo hallita ja YouTubeesta käsin niitä on helppo linkittää muualle, kuten hankkeen kotisivulle ja Facebookiin. YouTubeen kautta videot myös löytyvät helposti, kunhan ne vain on oikein merkittyjä. Videon nimestä tulee selkeästi käydä ilmi mitä video pitää sisällään. Videon kuvaus kentässä esitellään hieman tarkemmin mitä videolla tapahtuu. Missä ja milloin video on kuvattu ja kuka videon tuotannosta vastaa. Sen lisäksi videoon merkittävät tunnukset eli tagit ovat tärkeitä. Niiden osa on merkittävä videon löytymisen kannalta eli millä hakusanoilla video löytyy. Tageinä videolle kannattaa merkitä aiheeseen liittyvät avainsanat, tapahtumapaikat, työntekijät sekä muut videolla esiintyvät tahot. Videot julkaistiin näkyviksi heti niiden valmistuttua. Näin materiaali on kaikkien saatavilla mahdollisimman nopeasti ja

mahdollisimman pitkän ajan. Viimeiset videot valmistuivat huhtikuun lopussa, jolloin lumivyöryt ovat vielä ajankohtaisia pohjoisimmassa Suomessa ja ulkomailla. Vyörypelastustaitoja pystyy harjoittelemaan ja ylläpitämään, kunhan maastossa on vain riittävästi lunta. Videot ovat pysyvää materiaalia, joten ne löytyvät YouTube kanavalta vielä seuraavan sesongin alkaessa ja vielä hankkeen päättymisenkin jälkeen.

5.3 Välineet

Niin sanottuna ammatti- tai tuotantovideokamerana käytimme Canon XF205 mallia. Kamera on varustettu 20-kertaisella optisella zoomilla, erittäin laadukkaalla kennolla ja monipuolisilla asetuksilla, joten kamera oli tarpeisiimme enemmän kuin riittävä. Kameran päällä sijaitseva kantokahva mahdollisti monipuolisten kuvakulmien käytön. Kevyempänä niin sanottuna kakkoskamerana käytimme Canon Legria HF G25 mallia. Kevyt kamera osoittautui vähintään yhtä tärkeäksi kuin ammattikamerakin. Kevyemmän mallin kanssa liikkuminen ja kuvaaminen hankalissa olosuhteissa, kuten tuolihissi tornissa oli helpompaa. Legria HF G25:n HD laajakulmaobjektiivi takaa myös riittävän kuvanlaadun. Näiden lisäksi varustukseemme kuului GoPro Hero 4 Black edition action kamera, erilaisia langallisia ja langattomia mikrofoneja sekä kuvausjalustoja.

Videoeditoriohjelma, jota käytin oli iMovie. Editoin videot iMoviella, koska se on ohjelmana erittäin aloittelijaystävällinen ja helppokäyttöinen, mutta riittävä tuotettavan materiaalin editointiin. Sain iMovie editoriohjelman hallintaan ohjaavan opettajani avustuksella sekä opetusvideoiden ja käyttöohjeiden avulla. iMovie on yhteensopiva Applen tietokoneiden käyttämän OS käyttöjärjestelmän kanssa. Omassa käytössäni ollut vuoden 2011 MacBook Pro 2,6 gigahertsisellä neliydinprosessorilla, 6 gigatavun välimuistilla ja 500 gigatavun kiintolevyllä riitti usean videon tehokkaaseen editointiin hyvin.

5.4 Pilottikoulutus Ruka

Aiemmin opittuun nojaten teimme etukäteen hieman suunnitelmia kuvauksien suhteen. Kuvattavat osuudet olivat jo tiedossa ja alustavaa aikataulua luotu. Rukalla ensimmäinen tehtävämme oli kuvausvälineiden tarkistus. Tavaraa oli Humakin puolesta paljon emmekä tulisi tarvitsemaan sitä kaikkea, joten valitsimme repertuaarista tarvitsemamme välineet. Käyttämäämme välineistöä esittelin tarkemmin edellisessä kappaleessa 5.3. Videokameroiden asetuksiin jälleen perehdyttiin, mikrofonit testattiin, muistikortit alustettiin ja akut ladattiin. Seuraavaksi kävimme tutustumassa kaikkiin tuleviin kuvauspaikkoihin. Hankkeen työntekijöiltä saimme tarkat ohjeet harjoituspaikkojen sijainnista, joten pystyimme hyvin suunnittelemaan kuvausasetelmat. Kuvauksissa käytimme parhaillaan kolmea kameraa samanaikaisesti. Suunnitelmat oli tehtävä hyvin, sillä kuvausten alkaessa aikaa oli rajatusti ja kaiken piti silloin olla jo selvää.

Päivän ensimmäinen kuvattava maastoharjoitus pidettiin Rukan mäkihyppytornin edustalla ja se käsitteli lumivyöryyn joutuneen etsintää piipparin avulla. Koulutettava ryhmä jakaantui kahteen osaan ja alueen ollessa laaja, päätimme kuvata vain toista ryhmistä. Tämä harjoitus kuvattiin käyttämällä kolmea kameraa. Yksi kamera kuvasi harjoitusta kauempaa kattaen harjoitusalueen kokonaisuudessaan. Yksi kamera kuvasi lähikuvaa ja liikkui ryhmän mukana ja viimeinen kamera kuvasi harjoitusta hieman kauempaa, enimmäkseen paikallaan. Jokaisen harjoituksen äänitystä varten harjoituksen ohjaajan takkiin kiinnitettiin langaton mikrofoni. Seuraavassa harjoituksessa varioitiin tilanne, jossa lumivyöryyn joutuneella ei ollut matkassa piipparia. Mikäli uhria ei pystytä paikantamaan vihjeiden, kuten vaatekappaleiden tai irronneiden laskatteluvälineiden avulla, uhria aletaan etsimään sondilinjan avulla. Harjoitus tallennettiin kahta kameraa hyväksi käyttäen, sillä alue oli sen verran pieni, että emme kokeneet kolmatta kameraa tarpeelliseksi. Kuvaus tapahtui samalla tavalla kuin edellisessä harjoituksessa, kaukokameraa lukuunottamatta. Mäkihyppytornin läheisyydessä järjestettiin vielä yksi harjoitus, jossa paikannettu lumivyöryn uhri kaivettiin lumihaudasta. Tähän harjoitukseen haettiin tavallisen videokuvaamisen lisäksi hieman erilaisia kuvakulmia, kuten

ylhäältäpäin kuvaaminen. Ylhäältäpäin kuvattaessa kävi hyvin ilmi lumenkaivuun tehokkuus.

Tässä vaiheessa päivä oli puolvälissä ja lounaan jälkeen siirryttiin Rukan paloasemalle. Loput maastoharjoitukset pidettiin paloaseman läheisyydessä. Seuraavissa harjoituksissa koulutettavat pääsivät itse mukaan järjestämään harjoitusta. Kaksi ryhmää valmistivat toisilleen lumivyörypelastus simulaation, jossa käytiin läpi myös kaikki aiemmin harjoitellut osuudet. Ryhmät hautasivat ”uhreja” piipparien kanssa ja ilman kuvittelulle lumivyöryalueelle, jolle toinen ryhmä sitten tuli suorittamaan vyörypelastuksen. Lumivyörytilanteella oli myös ”silminnäkijä”, joka kertoi havaintonsa pelastusta suorittavalle ryhmälle. Kyseinen harjoitus oli monestakin syystä mielekästä kuvata. Alueella oli malli laskettelukeskuksen tuolihissistä torneineen. Tornista käsin sai kuvattua hyvää materiaalia lumivyöry simulaatiosta kokonaisuudessaan. Simuloiduissa tilanteissa myös taisteltiin aikaa vastaan, joten touhussa oli todellisuuden tuntua. Mielenkiintoista oli myös se, että simuloitu pelastusoperaatio ei loppunut siihen kun ”uhri” kaivettiin lumesta, vaan jatkui tarvittaessa ensiapu toimenpitein.

Päivän viimeinen harjoitus järjestettiin Ski Patrolin sekä Rajavartiolaitoksen puolesta. Tällä kertaa asetelma olikin hieman erilainen, ja vyörypelastustehtäviin pääsivät ihmisten sijasta koirat. Tilanne oli mielenkiintoinen niin kuvaustiimin, koulutettavien kuin ohjaajienkin näkökulmasta. Pelastuskoira apuna lumivyöryyn hautautuneen etsinnässä oli monelle uusi näky. Kuvaajille mielenkiintoisen tilanteesta teki se, että saimme kuvaukseen uuden mielenkiintoisen näkökulman. Pelastuskoita harjoituksessa malli uhri eli maalimies ryömi pieneen lumiluolaan, jonka aukko peitettiin lumella. Lumiluolaan hautautuneelle maalimiehelle annettiin mukaan myös GoPro kamera, sillä näin saimme hyvää materiaalia myös lumivyöryyn hautautuneen uhrin näkökulmasta. Myös Ski Patrolin henkilökuntaa ja pelastuskoiran omistajaa haastateltiin videota varten. Varsinaisen kuvaamisen jälkeisen prosessin kävin läpi kappaleessa 5.2.

5.5 Hyötyjä lumiturvallisuus -hankkeelle

Kun halutaan edistää lumiturvallisuuskoulutuksen tasoa Suomessa, yksi tapa mitata tuloksia on se, kuinka monia ihmisiä hankkeen tuottama tieto on tavoittanut. Mielestäni hankkeen näkyvyys Suomen lumiturvallisuus aihealueen piirissä on ollut merkittävä. Hanke tekee yhteistyötä alan tärkeiden toimijoiden kanssa ja kouluttaa heidän henkilökuntaansa. Lumiturvallisuus –hankkeen roolin tärkeys Suomen lumiturvallisuuskoulutuksessa on saanut tunnustusta monelta taholta. Myös tuottamamme videomateriaalin merkitystä ei pidä vähätellä. Videomateriaalin tuotanto vastaa suoraan hankkeen tavoitteisiin ja näin ollen sen rooli on ja on ollut merkittävä. Sen lisäksi, että videoiden avulla levitetään materiaalia, videot tuovat näkyvyyttä hankkeelle. Lumiturvallisuusvideot kertovat myös siitä, että hankkeen tuottama tieto halutaan tuoda kaikkien käytettäväksi, eikä vain ammattiryhmille. Tämä tekee hankkeesta helpommin lähestyttävän myös alan harrastajien näkökulmasta. Suomenkielisen koulutusmateriaalin ollessa vähäistä tuotetuista videoista ei hyödy ainoastaan lumiturvallisuus –hanke vaan koko Suomen lumiturvallisuuskoulutus.

Hankkeen tuottamien lumiturvallisuusvideoiden suosio myös kertoo siitä, että videoiden tuottaminen koko kolmivuotisen hankkeen ajan on näkyvyyden ja koulutuksen kannalta järkevää. Voidaan olettaa, että videomateriaalille on ollut myös tarvetta. Nyt kun videotuotannolle on luotu raamit ja odotukset, niiden tekemistä on helppoa ja luontevaa jatkaa tulevaisuudessakin. Tuotetut videot tuovat lumiturvallisuus –hankkeen askeleen lähemmäs kaikkia niitä, jotka ovat aiheesta kiinnostuneita. Videoiden avulla pystytään konkreettisesti kertomaan milloin ja mitä hanke oikeastaan tekee. Julkisesta mediasta löytyviä videoita on myös äärettömän helppo jakaa niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Seuraavat hankkeen tuottamat videot tulevat olemaan tarkemmin käsikirjoitettuja koulutusvideoita, joissa fokus ei ole hankkeen toiminnan kuvaamisessa ja mainonnassa vaan yksityiskohtaisessa ja tarkassa tiedonjaossa.

6 LINKIT LUMITURVALLISUUSVIDEOIHIN

https://www.youtube.com/watch?v=Veyix3_DO5A

Lumiturvallisuus –hanke Pilottikoulutus Ylläs. Video esittelee trailerin omaisesti Ylläksen pilottikoulutuspäivän sisällön. Kuvaus ja editointi: Miro Kukkonen. Suunnittelu Miro Kukkonen & Kari Keuru.

<https://www.youtube.com/watch?v=tbUPaVO2BAs>

Piipparin käyttöharjoituksen järjestäminen. Videolla hankkeen työntekijä näyttää esimerkin piipparin käyttöharjoituksen järjestämisestä. Kuvaus ja editointi: Miro Kukkonen. Suunnittelu Miro Kukkonen & Kari Keuru.

<https://www.youtube.com/watch?v=1qFVd3d6NDY>

Pelastuskoirasta hyötyä lumivyöryyn hautautuneen etsinnässä. Videolla pelastuskoira harjoittelee lumeen hautautuneen henkilön etsintää. Kuvaus ja suunnittelu: Kari Keuru & Miro Kukkonen. Editointi: Kari Keuru.

<https://www.youtube.com/watch?v=p3mW3Q1qvls>

Piipparin ja sondin käyttöharjoitus. Videolla koulutettava ryhmä harjoittelee piipparin ja sondin käyttöä lumivyöry pelastusta varten. Kuvaus ja suunnittelu: Kari Keuru & Miro Kukkonen. Editointi: Miro Kukkonen.

<https://www.youtube.com/watch?v=VQD7cYi2iZY>

Lumenkaivuu harjoitus. Videolla koulutettava ryhmä harjoittelee lumenkaivuu tekniikoita lumivyöry pelastusta varten. Kuvaus ja suunnittelu: Kari Keuru & Miro Kukkonen. Editointi: Miro Kukkonen.

<https://www.youtube.com/watch?v=tBFUINnOw2Q>

Sondilinja harjoitus. Videolla koulutettava ryhmä harjoittelee sondilinja tekniikkaa lumivyöry pelastusta varten. Kuvaus ja suunnittelu: Kari Keuru & Miro Kukkonen. Editointi: Miro Kukkonen.

<https://www.youtube.com/watch?v=UbUBNyHie9k>

Lumivyöry simulaatio. Videolla koulutettava ryhmä suorittaa lumivyöry pelastusoperaation simuloitussa lumivyöryssä. Kuvaus ja suunnittelu: Kari Keuru & Miro Kukkonen. Editointi: Miro Kukkonen.

7 LOPPUSANAT

Opinnäytetyön toteuttaminen lumiturvallisuus –hankkeelle oli mielekäs, sopivasti haastava, mutta erittäin työläs prosessi. Videotuotannon ollessa minulle uusi aihe sen haltuunottaminen vei aikaa. Vaikka videokuvaaminen ja editointi olisivatkin olleet jo opittuja taitoja, erityisesti videoeditointi on erittäin aikaavievä ja työläs prosessi. Materiaalia kuvattiin parhaillaan kolmella videokameralla tuntien ajan, joten editoitavaa materiaalia oli paljon. Pelkästään materiaalin läpikäymiseen kului useampi tunti. Vaikka opinnäytetyö olikin työläs, nautin sen tekemisestä suuresti. Aihe kun oli minulle tärkeä ja erittäin mielenkiintoinen. Uskon myös vahvasti siihen, että saamistani taidoista on suurta hyötyä tulevaisuudessa. Aluksi haasteita tuotti myös opinnäytetyön liittäminen yhteisöpedagogin opintoihin. Työn edetessä yhtymäkohdat kuitenkin selvenivät ja pystyin hahmottamaan opinnäytetyön tuomat hyödyt yhteisöpedagogin ammattitaitoon.

Työn määrästä ja uuden asian haltuunottamisesta huolimatta suoriuduin tehtävästä mielestäni hyvin. Sain tuotoksista hyvää palautetta niin hankkeen työntekijöiltä kuin ohjaavalta opettajaltakin. Koska videoiden editointi oli pitkä ja työläs prosessi, niiden valmistuminen otti toisinaan kauan aikaa. Esimerkiksi viimeisten videoiden valmistuminen venyi Suomessa tämän vuotisen lumivyöry sesongin ohi. Yhteistyö hankkeen työntekijöiden ja ohjaavan opettajan sujui saumattomasti. Se teki työskentelystä mielekästä ja tehokasta. Sain tuotoksistani myös kehittäväää palautetta, joka otettiin huomioon tuotoksen uudessa versiossa sekä tulevissa videoissa. Videoiden palautteeksi voi tulkita myös niiden suosion. Tässä vaiheessa videoiden katselukerroista ei kuitenkaan vielä pysty päättelemään paljoa, mutta ainakin videoihin kohdistuva kysyntä ja mielenkiinto on merkki siitä, että videotuotanto on kannattavaa.

Lähdin vuoden 2012 syksyllä opiskelemaan Tornion Humanistiseen ammattikorkeakouluun seikkailukasvatusopinnojen perässä. Nuoriso –ja järjestötyön kenttä oli tullut jo hieman tutuksi, mutta käsitys kasvatuksellisesta seikkailutoiminnasta oli vielä enimmäkseen hämärän peitossa. Nyt on kuitenkin toisin. Opiskeluni aikana Humakissa suoritin kaikki mahdolliset opintopisteet seikkailukasvatuksen parissa. Mukaan lukien projektiopinnot ja vaihto-opiskelujakson ja nyt viimeisenä opinnäytetyön. On siis hyvin helppoa osoittaa opinnäytetyön hyödyt henkilökohtaisen kiinnostuksen ja ammattitaidon tasolla. Opinnäytetyö täydensi hyvin jo saamaani oppia seikkailukasvatuksesta ja sen lukuisista erilaisista menetelmistä. Talviset takamaastoissa tapahtuvat harrastukset ovat erittäin lähellä sydäntäni ja joskus toivottavasti myös osa työtäni. Opinnäytetyön aikana saadut lumiturvallisuustaidot ovat tärkeä osa ammattitaitoani.

Tuotannollinen näkökulma on myös erittäin merkittävä tulevaisuutta ajatellen. Opinnäytetyö antoi minulle hyvät valmiudet tuottaa videomateriaalia esimerkiksi järjestöjen, yritysten tai hankkeiden mainontaa ja materiaalin levitystä varten. Projektityötaidot olivat myös suuri osa opinnäytetyötäni. Sen lisäksi, että sain toimia hankkeen jäsenenä ja perehtyä markkinointiin ja viestintään, tutustuin hankkeen rahoitushakemukseen ja pääsin näkemään projektityöskentelyä kokonaisvaltaisesti. Hankkeet ja projektit ovat tänä päivänä erittäin merkittävä osa nuoriso –ja järjestötyön kenttää, joten saamastani kokemuksesta on suuri etu työnhaussa. Palvelun ja koulutuksen tuotannollista näkökulmaa ei myöskään pidä jättää huomiotta. Pohjimmiltaan lumiturvallisuus –hankkeessa on kuitenkin kyse palveluiden ja koulutuksen tuottamisesta erilaisille kohderyhmille. Suuntautumiseni kansainvälisyysopintoihin on myös vahvasti liitoksissa tähän hankkeeseen ja nuorisotyöhön. Myös opinnäytetyön aikana hankituista suhteista esimerkiksi hiihtokeskuksiin, metsähallitukseen ja muihin alan toimijoihin voi olla monia hyötyjä. Kaiken kaikkiaan videomateriaalin tuottaminen Lumiturvallisuus –hankkeelle oli erittäin mielenkiintoinen, opettavainen ja hyödyllinen prosessi minulle sekä opinnäytetyön tilaajalle.

LÄHTEET

Blanco, Alberto 2015. Humakin lumiturvallisuuksosaaminen on Suomen huippua. Humanistisen ammattikorkeakoulun uutiset. Viitattu 29.4.2016.
<http://www.humak.fi/uutiset/lumiturvallisuuksuhanke-rovaniemella/>

Bowles, Steve & Telemäki, Matti 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö. Osa 1. Oulu: Oulun yliopistopaino.

Eriksson, Neetta 2015. Kulttuurituotannon TKI-hankkeiden markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotanto opinnäytetyö.

Hankehakemus 2015. Lumiturvallisuuksokoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. LIITE 2.

Henttonen, Jarkko-Juhani & Verkasalo, Matti 2013. Vapaa lasku. Tieto, taito, turvallisuus. Helsinki: Kustannus oy Vapaalasku.

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2016. Humanistisen ammattikorkeakoulun sivusto. Viitattu 29.4.2016.
<http://www.humak.fi/opiskelijaksi/yhteisopedagogi/>

Humakin opinto-opas 2014-2015. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.4.2016.
http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/07/humak_opinto-opas_2014_2015_web_0.pdf

Jones, Frederic 2003. Digivideoijan käsikirja. Helsinki: Edita Prima Oy.

Keränen, Vesa & Lamberg, Niko & Penttinen, Jukka 2003. Digitaalinen viestintä. Porvoo: WS Bookwell.

Kivelä, Valtteri & Lempinen, Juho 2009. Arki Hallintaan. Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. Turenki: Kirjapaino Jaarli Oy.

Kokljuschin Mikael 1999. Seikkailuun! Tampere: Tammer-Paino Oy.

Leponiemi, Kari 2010. Videokuvaus. Taitoa ja tekniikkaa. Jyväskylä: Saarijärven Offset Oy.

Levy, Jarmo 2001. Digitaalinen videoeditointi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lumiturvallisuus –hanke 2015. Lumiturvallisuushankkeen sivusto. Viitattu 29.4.2016.

<http://www.lumivyory.fi/>

Mortlock, Colin 1984. The adventure alternative. Milnthorpe: Cicerone.

Muittari, Jussi 2015. Humakin lumiturvallisuusosaaminen on Suomen huippua. Humanistisen ammattikorkeakoulun uutiset. Viitattu 29.4.2016.

<http://www.humak.fi/uutiset/lumiturvallisuushanke-rovaniemella/>

Muittari, Jussi 2015b. Lumiturvallisuus Seminaari . Turvallisuusajattelu, Jussi Muittari. Videotallenne. Viitattu 29.4.2016.

<https://www.youtube.com/watch?v=LBXTS5eWwxY>

Mäkelä, Eeva 2015. Lumiturvallisuus Seminaari. Lumiturvallisuus -hankkeen esittely, Eeva Mäkelä. Videotallenne. Viitattu 29.4.2016.

<https://www.youtube.com/watch?v=J0ZTrZNGoFk>

Rakennerahastot.fi 2016. Viestintäohje rakennerahastohankkeille. Verkkojulkaisu. Viitattu 29.4.2016.

<https://www.rakennerahastot.fi/documents/10179/11031/Viestintaohje+rakennerahastohankkeille+2014+2020.pdf/3357fea0-56d5-4efa-a6ea-cd9c997802a3>

Ruuska, Kai 2001. Projekti hallintaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Räty, Kimmo 2011. Elämyspedagogisen ohjaaminen. Ajatuksia kokemuksellisesta oppimisesta. Tiivistelmä. Viitattu 29.4.2016.

http://www.outwardbound.fi/tiedostot/Kirjallisuus/EP_tiivistelma.pdf

Röksi, Jarmo 2015. Humakin lumiturvallisuusosaaminen on Suomen huippua. Humanistisen ammattikorkeakoulun uutiset. Viitattu 29.4.2016.

<http://www.humak.fi/uutiset/lumiturvallisuushanke-rovaniemella/>

Syväjärvi, Mari 2015. Yhteisöpedagogi lumiturvallisuusosaamisen kentällä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Yhteisöpedagogi opinnäytetyö

Telemäki, Matti 1998. Johdatus seikkailukasvatuksen teoriaan. Oulu: Oulun yliopistopaino.